

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Облік витрат управлінні операційної діяльності роздрібної торгівлі підприємства»

Студента 2 курсу, 4м групи
спеціальності 071«Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Облік,
оподаткування та
оцінювання в бізнесі»

Петрійчук Анастасії
Сергіївни

Науковий керівник,
Кандидат економічних наук,
доцент

Сопко Ольга
Василівна

Гарант освітньої програми,
Доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	7
1.1 Економічна сутність та класифікація витрат в управлінні операційною діяльністю підприємства роздрібною торгівлі.....	7
1.2. Нормативно-правова база та спеціалізована література з обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.....	12
Висновки за розділом 1.....	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПП «НІКОН».....	20
2.1. Фінансовий облік витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.....	20
2.2. Оподаткування операцій з виникнення витрат в управлінні операційною діяльністю підприємства.....	22
2.3. Управлінський облік витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.....	26
Висновки за розділом 2.....	31
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПП «НІКОН».....	33
3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.....	33
3.2. Удосконалення обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі за умов застосування інформаційних систем і технологій.....	37
Висновки за розділом 3.....	43
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	54

ВСТУП

Актуальність дослідження. Рівень конкурентоспроможності продукції та загальні результати господарської діяльності підприємства багато в чому залежать від рівня витрат. Облік витрат займає центральне місце в бухгалтерському обліку, який відіграє значну роль в системі управління підприємством. Використовуючи дані про розмір та види витрат, управлінський персонал торговельного підприємства має можливість регулювати фінансово-господарську діяльність, приймати виважені управлінські рішення. Отже, для прийняття оперативних, тактичних і стратегічних рішень щодо управління витратами підприємства необхідна своєчасна, достовірна аналітична інформація, яка може бути забезпечена лише бухгалтерським обліком та безпосередньо залежить від його якості.

Актуальність випускної кваліфікаційної роботи полягає в тому, що на сьогоднішній день, більшість вітчизняних підприємств займаються торговельною діяльністю в умовах конкурентної боротьби. В свою чергу, ефективність діяльності підприємств торгівлі є неможливим без досконалої системи управління витратами, адже витрати є основним фактором впливу на дохідність та рентабельність діяльності підприємства.

Необхідно відзначити, що без ефективною та оперативною інформаційною складовою системи управління неможливо прийняти виважені управлінські рішення щодо оптимізації витрат торговельного підприємства. Саме удосконалення управлінського обліку витрат дозволить вітчизняним підприємствам надавати деталізовану та інформативну базу для прийняття дієвих управлінських рішень.

Організаційно-методичні засади обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства висвітлювались в працях вчених-економістів: Ілюхіна Н.П. [3], Кушнір Л.В. [4], Петлюк Ю.О. [5], Куцик П.О. [6], Бачинський В.І. [6], Полянська О.А. [6] та інших.

Разом з тим, питання обліку витрат торговельного підприємства потребують удосконалення зважаючи на те, що існуюча систем обліку не задовольняє в повній мірі усіх цілей системи управління і це, не забезпечує їх оптимізації.

Робочою гіпотезою дослідження є припущення, що удосконалення обліку витрат

операційної діяльності підприємства дозволить підвищити ефективність інформаційного забезпечення управління підприємством.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій з обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.

Відповідно до зазначеної мети в роботі поставлено наступні **завдання**:

- уточнити економічну сутність витрат, операційної діяльності торговельного підприємства;
- здійснити економіко-правовий аналіз а також провести огляд спеціальної літератури з обліку витрат операційної діяльності підприємства;
- обґрунтувати необхідність вдосконалення діючої методики обліку витрат відповідно до нових інформаційних потреб ефективного управління базового підприємства;
- дослідити організаційні та технологічні особливості ПП «Нікон» та оцінити їх вплив на організацію і методику обліку витрат операційної діяльності уточнити класифікацію витрат та визначити сутність основних принципів їх обліку;
- розробити науково обґрунтовані практичні рекомендації з удосконалення управлінського обліку витрат операційної діяльності ПП «Нікон»;

Об'єктом дослідження є процес здійснення обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні аспекти обліку витрат операційної діяльності ПП «Нікон».

Методи дослідження. При дослідженні теоретичних аспектів обліку витрат операційної діяльності для визначення загальних напрямів розвитку та виявлення факторів, що впливають на їх облік, використовувались методи індукції та дедукції; для визначення й уточнення економічної сутності та змісту понятійного апарату обліку витрат діяльності – метод порівняння. За допомогою абстрактно-логічного методу визначено оптимальний порядок оцінки для бухгалтерського відображення витрат діяльності, розглянуто та доповнено критерії визнання витрат. Для удосконалення класифікації витрат, використано метод причинно-наслідкового зв'язку; для аналізу стану обліку витрат діяльності на підприємствах торгівлі – методи статистичного зведення.

Вивчення теми проводилось на базі ПП «Нікон». Досліджувалась його документальна база та особливості методики обліку витрат обігу. Для написання випускної кваліфікаційної роботи використовувались дані фінансового обліку підприємства за 2014-2018 роки.

Інформаційною базою дослідження є фактичні показники фінансово-господарської діяльності ПП «Нікон», яке займається торговельною діяльністю. Для написання випускної кваліфікаційної роботи використовувались первинні документи, облікові реєстри і форми звітності досліджуваного підприємства. Інформаційним забезпеченням роботи є нормативно-правові акти, що регулюють економічну діяльність підприємств, загальноекономічна і спеціальна література з питань обліку, аналізу і контролю витрат діяльності, офіційні матеріали Державного комітету статистики, матеріали конференцій, дані бухгалтерського обліку і звітності досліджуваного підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, спрямованих на удосконалення бухгалтерського обліку витрат операційної діяльності ПП «Нікон».

Апробація дослідження проведена шляхом опублікування наукової статті у збірнику статей студентів КНТЕУ.

Наукова новизна одержаних результатів. Отримані в процесі дослідження наукові результати полягають у розробці теоретико-методичних рекомендацій і пропозицій щодо удосконалення організації та методики бухгалтерського обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства. Одержані результати, які становлять наукову новизну, визначаються такими основними положеннями:

- надані пропозиції з удосконалення аналітичного обліку витрат операційної діяльності підприємства в частині відкриття аналітичних рахунків бухгалтерського обліку;
- запропонована Відомість аналітичного обліку витрат що сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення аналізу витрат обігу ПП «Нікон».
- запропонована на ПП «Нікон» автоматизація облікового відображення господарських операцій яка дозволить покращити систему управління на досліджуваному підприємстві та удосконалити облікове відображення доходів та витрат підприємства в бухгалтерському обліку.

Структура та обсяг магістерської роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який нараховує 50 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 54 сторінок друкованого тексту та містить 10 рисунків, 12 таблиць.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

1.1 Економічна сутність та класифікація витрат в управлінні операційною діяльністю підприємства роздрібною торгівлі

Торговельні підприємства, незалежно від форм власності планують свою діяльність виходячи із розроблених ними господарських і соціальних планів, програм, попиту та пропозицій. Зважаючи на це, ефективне використання всіх видів ресурсів та недопущення їх витрат нерозривно пов'язане з підвищенням наукового рівня обліку, аналізу та контролю витрат на торговельних підприємствах.

У фінансовому обліку, термін «витрати» визначається як показник у грошовому виразі кількості ресурсів, використаних для досягнення певної мети.

В управлінському обліку, термін «витрати» застосовується в цілому ряді не обгрунтовано. Тобто, при вирішенні різного роду питань враховуються різні види витрат. Одні витрати, враховуються для оцінки запасів і визначення доходів, інші – для планування, складання кошторису і контролю за його виконанням. Врахування третіх необхідне для прийняття управлінських рішень на близьку та далеку перспективу[4].

Необхідно відзначити, що витрати у бухгалтерському розумінні відрізняються від витрат в економічному тлумаченні. Крім того, розуміння витрат у вітчизняному обліку і зарубіжному також відрізняються.

Так, витрати відповідно до вітчизняної практики представляють собою зменшення частини активів, які відображають виробничі ресурси (основні засоби, запаси) і збільшення частини пасивів які відображають заборгованість[33].

Відповідно до вітчизняного законодавства, дані операції класифікуються як затрати, а витрати розглядаються не як процес використання ресурсів, а як зменшення фінансових ресурсів підприємства.

Витрати підприємства з технологічної точки зору представляють собою затрати понесені підприємством для здійснення своєї господарської діяльності, які можуть бути виміряні (кілограми, метри, людино-години). З економічної точки зору, під

витратами розуміють витрачання грошових коштів на здійснення своєї господарської діяльності.

Відповідно до чинного законодавства (П(С)БО 16 «Витрати» [33]), витрати торговельного підприємства поділяються на витрати основної (операційної) діяльності, витрати з податку на прибуток та витрати пов'язані з іншою діяльністю підприємства. Схематично даний поділ витрат можна представити наступним чином (рис. 1.1).

Так як об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є торговельне підприємство, то і досліджувати будемо економічну сутність витрат операційної діяльності торговельних підприємств.

Витрати операційної діяльності торговельного підприємства це витрати, які виникли під час здійснення основної (операційної) діяльності підприємства.

На нашу думку, витрати операційної діяльності пов'язані перш за все з вирішенням у процесі господарської діяльності ряду задач, таких як закупівля товарів, їх транспортування, зберігання, реалізація, утримання персоналу терміном до одного року.

За економічною сутністю витрати операційної діяльності торговельного підприємства являють собою сукупність затрат живої та уречевленої праці, що виражені у вартісній (грошовій) формі яка необхідна для здійснення торговельного процесу, доведення товарів від виробника до кінцевого споживача, що в свою чергу передбачає перетворення товарів на гроші.

Для того, щоб розкрити сутність витрат операційної діяльності торговельного підприємства, надамо визначення операційній діяльності підприємств торгівлі.

Рис. 1.1. Класифікація витрат торговельного підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [33]

Операційна діяльність торговельного підприємства - це сукупність господарських операцій та процесів, які забезпечують здійснення операційного циклу торговельного підприємства від моменту придбання товару до моменту його реалізації.

Інші види діяльності, що відносяться до операційної діяльності торговельного підприємства, є окремими непов'язаними видами діяльності, від яких торговельне підприємство має додатковий дохід.

Необхідно відзначити, що специфіка сфери товарного обігу відображається в природі та методиці формування витрат торговельних підприємств, які виконують функції посередника між виробниками і споживачами товарів. В торговельній діяльності існує необхідність розрізнення показників собівартості товарообороту та собівартості послуг торговельного підприємства (рис. 1.2).

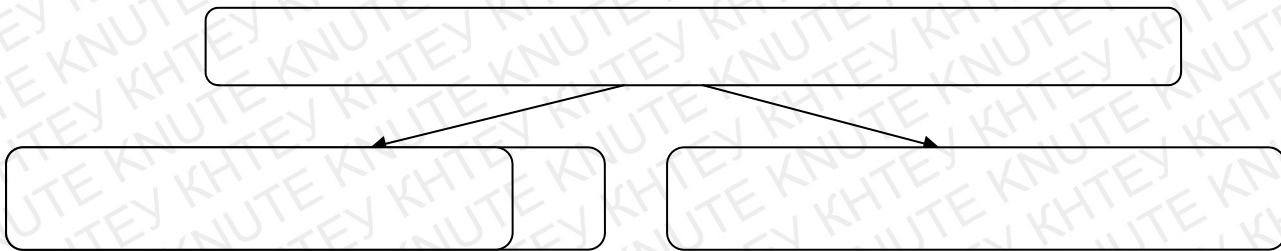

Рис. 1.2 Види собівартості торговельних підприємств

Джерело: розроблено автором

Показник собівартості послуг підприємства роздрібно торгівлі ототожнюють з показником собівартості товарообороту, який являє собою кількісну суму витрат, пов'язаних із закупівлею товарів і доставкою їх до місця реалізації, і використовується для визначення потреби торговельного підприємства в оборотному капіталі для формування товарних запасів, тоді як показник собівартості послуг торговельного підприємства є сумою витрат на організацію та здійснення процесу реалізації товарів.

Адміністративні витрати представляють собою витрати понесені торговельним підприємством на утримання та обслуговування апарату управління, а саме: витрати на заробітну плату управлінського персоналу, витрати на оренду, амортизацію основних засобів які обслуговують здійснення функцій управлінського персоналу, витрати на проведення зборів, конференцій, витрати на зв'язок, інші витрати загальногосподарського призначення.

Витрати на збут включають витрати пов'язані із реалізацією товарної продукції. До даної групи витрат відносяться витрати на тару, пакувальний матеріал, витрати на заробітну плату продавців товарної продукції. До витрат на збут відносяться витрати пов'язані із рекламою та утриманням основних засобів які забезпечують здійснення реалізації товарної продукції.

За елементами витрати операційної діяльності поділяються на: матеріальні витрати; витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи; амортизаційні відрахування; інші операційні витрати. Рахунки восьмого класу призначені для узагальнення інформації про витрати підприємства протягом звітного періоду, характеристика яких представлена в Додатку К.

В Додатку А представлена інформація про витрати операційної діяльності підприємства.

На нашу думку, з метою більш ґрунтовної оцінки витрат операційної діяльності торговельного підприємства, доцільно розкрити класифікацію витрат (табл. 1.1)

Таблиця 1.1

Класифікація витрат операційної діяльності торговельного підприємства [33]

Класифікаційна ознака	Види витрат
За економічними елементами	матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизаційні відрахування, інші операційні витрати
За ступенем реагування на зміну обсягів діяльності	умовно-постійні та змінні
За періодами	витрати поточного періоду та витрати майбутніх періодів
За центрами відповідальності	витрати відділу, служби, іншого структурного підрозділу підприємства

Джерело: розроблено автором [33]

За економічними елементами операційні витрати поділяються на: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизаційні відрахування, інші операційні витрати.

Отже, витрати операційної діяльності торговельного підприємства є одним із найважливіших самостійних об'єктів бухгалтерського обліку, що потребують поглиблення теоретичних основ і розширення практичних рекомендацій з їх удосконалення. Це визначається тією роллю, яку витрати операційної діяльності відіграють у розвитку торговельного підприємства та формуванні кінцевих результатів його фінансової діяльності.

1.2. Нормативно-правова база обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібної торгівлі

В сучасних умовах господарювання, вітчизняні підприємства мають здійснювати облік відповідно до чинної нормативно-правової бази. Разом з тим, сучасна нормативна база України, яка стосується обліку витрат, є недосконалою та містить багато суперечностей та неточностей.

Основними законодавчо-нормативними актами, які регулюють облік витрат підприємства в Україні є: Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»[39], НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»[31], П(С)БО 16 «Витрати» [33], Податковий Кодекс України [37], План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, та Інструкція про його застосування[36], Укази Президента України; постанови і рішення Кабінету Міністрів України; накази, постанови, розпорядження, листи, роз'яснення міністерств та відомств, та інш.

Конкретизація сфер нормативно-правового забезпечення обліку, контролю та аналізу витрат операційної діяльності підприємства наведена в Додатку Б.

Конкретизація сфер нормативно-правового забезпечення обліку витрат операційної діяльності підприємства наведена в табл. 1.2.

Одним із голоних змін нормативно-правового регулювання є затвердження у 2013 році Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку "Загальні вимоги до фінансової звітності" (НП(С)БО 1)[31] головною метою якого було наближення обліку та подання фінансової звітності за національними стандартами до міжнародних стандартів обліку. Відповідно до даного нормативного акту уточнено порядок та методологічні засади формування фінансової звітності суб'єктами господарювання.

Таблиця 1.2

Нормативно-правове забезпечення обліку витрат торговельного підприємства

Рівень	Блок	Найменування нормативно - правових документів	Сфери нормативно-правового забезпечення
МІЖ НАР ОДН ИЙ	I	Міжнародні стандарти фінансової звітності	Визначають уніфіковані вимоги до організації та ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які є інформаційною базою аналізу та контролю витрат підприємства
ДЕР ЖАВ	IV	Законодавчі та підзаконні нормативні акти	Визначають місце, роль, завдання і правові основи обліку, контролю аналізу в управлінні витратами підприємства

НИЙ	V	Постанови Кабінету Міністрів України	Національні стандарти оцінки, які регулюють питання з оцінки майна і майнових прав Типове положення із планування, обліку і калькуляції собівартості продукції
	VI	Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку	Встановлюють принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності за визначеними об'єктами та напрямками, що не суперечать міжнародним стандартам
	VII	Нормативно-правові акти і методичні рекомендації Міністерства фінансів, Національного банку, Державної фіскальної служби, Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку	Представлені нормативними документами, інструкціями і документами роз'яснювального характеру. Містять методики та алгоритми розрахунку показників для аналізу фінансового стану підприємств, у тому числі, фінансової стійкості.
НЕД ЕРЖ АВН ИЙ	VIII	Накази, розпорядження керівництва (власника) підприємства щодо форм організації обліку, контролю та аналізу	Регламентують діяльність бухгалтерської служби, служби внутрішнього контролю Визначають основні принципи і способи організації обліку на підприємстві
	IX	Внутрішні стандарти діяльності бухгалтерської служби	Визначають порядок, принципи та методи здійснення обліку працівниками підприємства.

Джерело: розроблено автором

Одним із головних нормативно-правових документів, який регламентує облікове відображення витрат господарюючих суб'єктів є П(С)БО 16 «Витрати» [33].

Необхідно відзначити, що даний стандарт регламентує порядок визнання та облікову оцінку витрат для підприємств усіх видів економічної діяльності, окрім банків та бюджетних установ. Всвою чергу, для підприємств торгівлі дані питання деталізуються «Методичними рекомендаціями з формування складу витрат та порядку їх планування у торговельній діяльності» [26].

Необхідно відзначити, що в міжнародній практиці відсутній окремий міжнародний стандарт який би регламентував облікове відображення витрат.

Встановлено, що відповідно до МСФЗ 2 «Запаси» виокремлюються наступні категорії витрат:

- затрати на продукт;
- витрати періоду.

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати» не здійснюється розмежування даних понять, даний стандарт оперує тільки категорією «витрати». На нашу думку категорія «витрати та «затрати» мають різну природу та економічну сутність.

Так, під «витратами» слід розуміти вартісну оцінку ресурсів, які підприємство використовує в процесі здійснення своєї господарської діяльності. Затрати на продукт – це частина витрат, яка безпосередньо пов'язана з придбанням і (або) виготовленням активів, що визначає їх вартість і приймає участь у формуванні прибутку підприємства в процесі реалізації цих активів.

Визначення терміну «витрати» подібне як в міжнародних так і національних стандартах, але в останніх дане визначення є більш деталізованим. Податковий кодекс України містить посилання на форму здійснення витрат.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [31] під витратами необхідно розуміти зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства.

Згідно МСБО 1 «Подання фінансових звітів» рекомендується здійснювати класифікацію витрат за характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу), або за функціями як частини «собівартості продажу» (наприклад, витрати на збут або адміністративну діяльність). Тобто, відповідно до міжнародних стандартів, витрати визнаються на основі порівняння витрат із конкретними статтями доходівщо припускає одночасне визнання прибутків та витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій.

Згідно з П(С)БО 16 [33] витрати визнаються у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди.

В Додатку В розкрита порівняльна таблиця, яка дозволяє оцінити порядок регламентації питань, що стосуються бухгалтерського обліку витрат в частині П(С)БО, МСБО, Податкового кодексу України.

Як видно з Додатку В, основними відмінностями щодо правового регулювання обліку витрат є класифікація та визначення складу витрат відповідно до П(С)БО, МСФЗ та Податкового кодексу України. В останньому нормативному акті не визначено видів діяльності підприємства.

На відміну від П(С)БО в Податковому кодексі України адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати не відносяться до операційних витрат, останні включають тільки собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг.

Загалом, основним нормативно-правовим документом який регламентує облікове відображення витрат є П(С)БО 16 «Витрати» [33].

Відповідно до даного стандарту, собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг - витрати, що прямо пов'язані з придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, які визначаються відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що застосовуються в частині, яка не суперечить положенням цього розділу.

Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються до собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), поділяються на адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Дані витрати були розглянуті в попередньому питанні випускної кваліфікаційної роботи.

У висновку можна сказати, що окремого МСФЗ «Витрати» не існує, тому основні положення, які визначають методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства розкриваються у Концептуальних основах складання та подання фінансових звітів; певні положення П(С)БО 16 «Витрати» [33] прямо повторюють правила МСФЗ; в окремих випадках П(С)БО 16 «Витрати» містить вимоги, які не виділені окремо в міжнародних стандартах, але знаходяться в їх рамках; разом з тим, деякі положення, які розкриті в МСФЗ, не знайшли свого відображення в національних П(С)БО України.

Відображення в обліку операцій, пов'язаних із визнанням витрат операційної діяльності, здійснюється із урахуванням вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [36]. Адже саме цією інструкцією регламентується інтегроване ведення фінансового та управлінського обліку витрат.

При здійсненні своєї господарської діяльності підприємства роздрібною торгівлі керується чинною нормативно-правовою базою, а саме Конституцією, кодексами,

законами, положеннями, розпорядженнями, постановами тощо. Загальну характеристику найважливіших зведемо в таблицю Додаток Б.

Це тільки незначний перелік законів, якими у своїй діяльності керується підприємства. До них також можливо додати закони України "Про банки і банківську діяльність", "Про ціни та ціноутворення", "Про оплату праці", "Про охорону праці" та багато інших. Крім того, існує велика кількість нормативних актів Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Міністерства фінансів.

Необхідно відзначити, що нові форми фінансової звітності, які є додатком до НП(С)БО 1, суперечать окремим положенням МСФЗ, передусім МСБО 1 "Подання фінансової звітності" і МСБО 7 "Звіт про рух грошових коштів" (це стосується усіх форм звітності), і ці суперечності неможливо виправити розкриттям інформації у примітках.

Підписаний Президентом України Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [39] щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. № 2164-VIII набрав чинності з 1 січня 2018 року.

Основною метою даних змін є приведення норм у відповідність до законодавства Європейського Союзу, зокрема до положень Директиви ЄС № 2013/34/ЄС, та удосконалення порядку застосування МСФЗ.

В Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» задекларовано, що П(С)БО безпосередньо ґрунтуються на МСБО та не суперечать міжнародним стандартам. Це вказує на те, що майже кожному П(С)БО відповідає певне МСБО та МСФЗ. Зокрема, П(С)БО 15 «Дохід» відповідає МСБО 18 «Дохід» та включає елементи МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу». Проте П(С)БО 16 «Витрати» не має аналогів у МСБО та безпосередньо відповідає потребам національної практики.

Щодо спеціальної літератури з теми дослідження, в Додатку Д наведені монографії та статті науковців які досліджували організацію та методику обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства. Своє бачення обліку придбання виробничих запасів, формування первісної вартості, розподілу транспортно-заготівельних витрат розкриває Ю.О. Петлюк [35].

У статті Н.П. Іллюхіної [18] розглянуто проблеми вдосконалення обліку і контролю доходів та витрат роздрібною торгівлі (в т.ч. адміністративних витрат та витрат на збут), пошуку нових підходів до управління діяльністю торговельних підприємств.

Щодо питання обліку запасів та формування їх первісної вартості дискутують не тільки вітчизняні, а й зарубіжні вчені. Так, Г. Мус, Р. Ханшман вважають, що до складу витрат на придбання запасів слід включати ціну придбання і додатково понесені накладні витрати, але лише ті, які виникають при купівлі й транспортуванні запасів до місця їх зберігання.

Зарубіжні автори пропонують побічні витрати, які є незначними і не мають суттєвого впливу на формування вартості придбаних запасів, не відносити до вартості товарно-матеріальних цінностей, а відображувати окремо. Як вартість придбаних товарів у цьому випадку береться лише їх чиста вартість (ціна, сплачена за рахунком-фактурою). Деякі інші зарубіжні вчені собівартість придбаних виробничих запасів ототожнюють з чистою сумою грошових коштів, використаних при їх купівлі.

Отже, можна зробити висновок, що одним із головних оцінюючих показників діяльності підприємства є витрати, за допомогою яких можна визначити ефективність та якість роботи трудового колективу. В роботі розкрита економічна сутність витрат операційної діяльності торговельного підприємства визначені їх складові, а також надана характеристика нормативно-правовому регулюванню обліку витрат операційної діяльності.

Висновки за розділом 1

Витрати відповідно до вітчизняної практики представляють собою зменшення частини активів, які відображають виробничі ресурси (основні засоби, запаси) і збільшення частини пасивів які відображають заборгованість.

Витрати підприємства з технологічної точки зору представляють собою затрати понесені підприємством для здійснення своєї господарської діяльності, які можуть бути виміряні (кілограми, метри, людино-години). З економічної точки зору, під витратами розуміють витрачання грошових коштів на здійснення своєї господарської діяльності.

Відповідно до чинного законодавства, витрати торговельного підприємства

поділяються на витрати основної (операційної) діяльності, витрати з податку на прибуток та витрати пов'язані з іншою діяльністю підприємства.

Необхідно відзначити, що специфіка сфери товарного обігу відображається в природі та методиці формування витрат торговельних підприємств, які виконують функції посередника між виробниками і споживачами товарів.

Показник собівартості послуг підприємства роздрібною торгівлі ототожнюють з показником собівартості товарообороту, який являє собою кількісну суму витрат, пов'язаних із закупівлею товарів і доставкою їх до місця реалізації, і використовується для визначення потреби торговельного підприємства в оборотному капіталі для формування товарних запасів, тоді як показник собівартості послуг торговельного підприємства є сумою витрат на організацію та здійснення процесу реалізації товарів.

В роботі розкрита чинна нормативно-правова база яка регламентує облікового відображення витрат операційної діяльності торговельного підприємства.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПП «Нікон»

2.1. Фінансовий облік витрат операційної діяльності підприємства роздрібною торгівлі

До витрат операційної діяльності торговельного підприємства відносяться собівартість реалізованих товарів, адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати. Відповідно до статуту Додаток Є і має одержання прибутку, а також реалізація соціально-економічних інтересів.

Для узагальнення інформації про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг призначений рахунок 90 "Собівартість реалізації", який має наступні субрахунки:

901 "Собівартість реалізованої готової продукції";

902 "Собівартість реалізованих товарів";

903 "Собівартість реалізованих робіт та послуг"

За дебетом субрахунку 902 "Собівартість реалізованих товарів" ПП «Нікон» відображає собівартість реалізованих товарів (без торговельних націнок), яка визначається відповідно до П(С)БО 9 "Запаси", за кредитом – списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 "Фінансові результати", Додаток М. Облік собівартості реалізованої готової продукції та реалізованих товарів наведено в Додатку О.

Адміністративні витрати торговельних підприємств обумовлені необхідністю організації та адміністрування господарської діяльності підприємства в цілому.

На рахунку 92 "Адміністративні витрати" за дебетом відображаються визнані адміністративні витрати, за кредитом – списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

До відображення в обліку адміністративних витрат ПП «Нікон» представлено в Додатку О.

Необхідно відзначити, що в умовах відкритої економіки проблеми збуту товарів набувають все більшого значення. Конкуренція на ринках збуту потребує визначення платоспроможного попиту на товари.

На рахунку 93 "Витрати на збут" за дебетом відображаються визнані витрати на збут, за кредитом – списання на рахунок 79 "Фінансові результати".

Аналітичний облік по рахунку 93 "Витрати на збут" ведеться за статтями витрат: витрати на заробітну плату працівників, що займаються реалізацією товарної продукції, відрахування із заробітної плати, витрати на пакувальні матеріали, витрати на рекламу товарної продукції.

Облік витрат на збут ПП «Нікон» наведено в Додатку О. Облік інших витрат операційної діяльності на ПП «Нікон» відображається за дебетом рахунку 94, а списання на рахунок 79 "Фінансові результати" – за кредитом даного рахунку.

Як вже було зазначено, значна частка витрат торговельного підприємства припадає на вартість використаних товарних запасів. У свою чергу, первісну вартість придбаних товарних запасів формують купівельна вартість та витрати, понесені при придбанні цих запасів (транспортно-заготівельні витрати). Як свідчить практика, на більшості торговельних підприємств саме транспортно-заготівельні витрати мають значний вплив на величину первісної вартості придбаних товарних запасів.

Згідно з П(С)БО 9 «Запаси» при придбанні запасів, транспортно-заготівельні витрати пропонується включати або до собівартості придбаних запасів, або загальною сумою відображати на окремому субрахунку рахунків обліку запасів. Вибір методу обліку та розподілу транспортно-заготівельних витрат залишається за підприємством. Тому перед тим як віддати перевагу одному чи іншому варіанту обліку транспортно-заготівельних витрат, необхідно проаналізувати кожен із них застосовуючи на конкретному підприємстві.

Як свідчить практика, є підприємства, які при придбанні товарних запасів несуть незначні транспортно-заготівельні витрати. Зазвичай у таких випадках ці витрати включаються безпосередньо до первісної вартості придбаних товарних запасів. Проте придбання одного конкретного виду запасів відбувається досить рідко. Як правило, за одним транспортним документом придбаються товарні запаси не тільки різні за

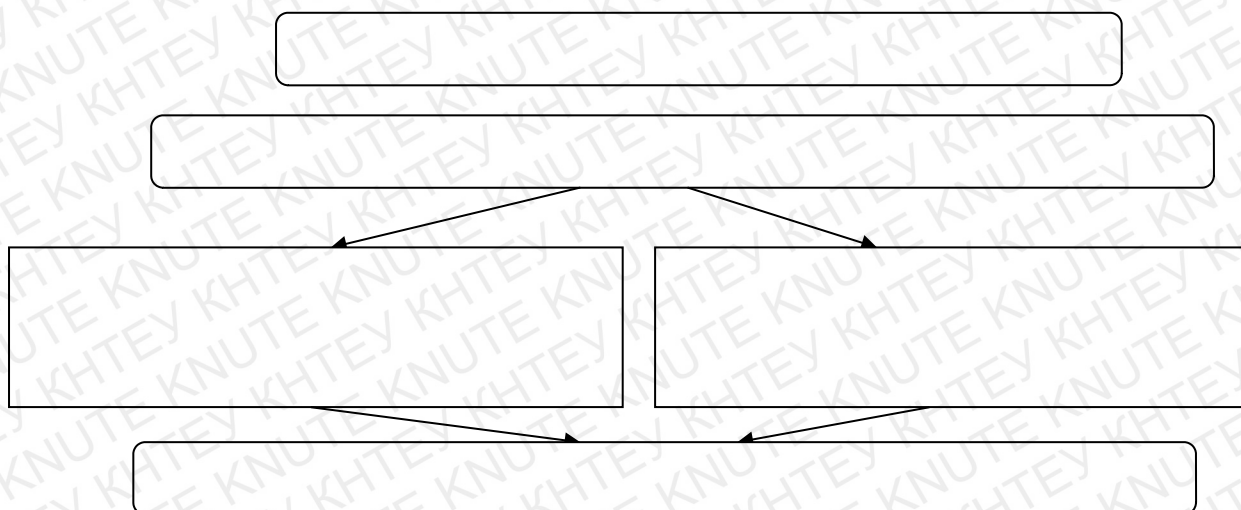
найменуванням, а й за одиницею виміру, купівельною вартістю, вагою, сортом тощо. У таких випадках розподіл незначної суми транспортно-заготівельних витрат між видами придбаних запасів є трудомісткою і невиправданою ділянкою роботи, оскільки потребує калькуляції кожного найменування запасу.

2.2. Оподаткування операцій з виникнення витрат в управлінні операційною діяльністю підприємства

Необхідно відзначити, що ПП «Нікон» відноситься до платників єдиного податку, тобто перебуває на спрощеній системі оподаткування. Дана система оподаткування приваблює платників податку саме правилами податкового обліку та простішими вимогами до нарахування та сплати податку. Відповідно до п.291.4 Податкового кодексу України, ПП «Нікон» застосовуючи спрощену систему оподаткування, обліку та звітності відноситься до третьої групи платників єдиного податку.

Отже, відповідно до Податкового кодексу України [37], ПП «Нікон» підпадає під вимоги до юридичних осіб платників єдиного податку, та відноситься до третьої групи. Приватне підприємство сплачує 3 % суми доходу отриманого за звітний період та є платником податку на додану вартість.

ПП «Нікон» сплачує єдиний податок до місцевого бюджету за місцем податкової реєстрації – платника єдиного податку- юридичної особи. Податковим періодом є календарний квартал, підприємство сплачує податок протягом 10 календарних днів після закінчення терміну подання податкової декларації за квартал.

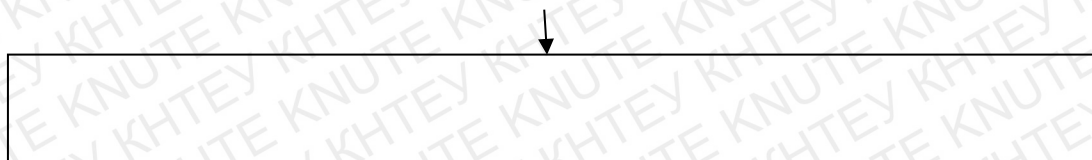

Рис. 2.2 Умови та порядок сплати єдиного податку ПП «Нікон»

Джерело: розроблено автором на базі даних підприємства

ПП «Нікон» звільняється від сплати податку на прибуток, податку на майно (в частині земельного податку). Разом з тим, підприємство є платником податку з доходів фізичних осіб, які перебувають з підприємством у цивільно-правових відносинах. Для визначення єдиного податку ПП «Нікон» розраховує оподаткований дохід (рис. 2.3).

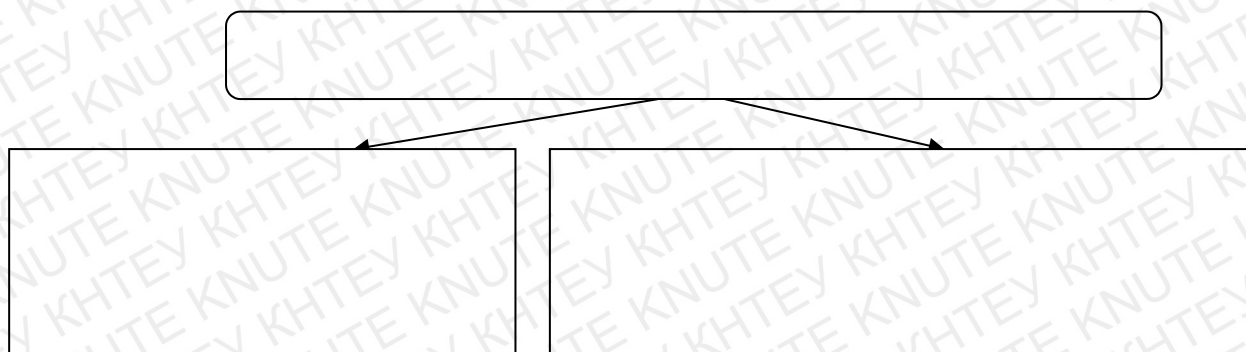

Рис. 2.3 Оподаткований дохід при сплаті єдиного податку ПП «Нікон»

Джерело: розроблено автором на базі даних підприємства

Тобто, оподаткований дохід включає доходи від реалізації товарної продукції ПП «Нікон», а також інші доходи в матеріальній та не матеріальній формі, які підприємство отримало за оподаткований період. Датою отримання доходу є дата надходження грошових коштів на підприємство, або дата підписання акта приймання-передачі товарів, що надійшли на безоплатній основі. Разом з тим, до оподаткованого доходу не включаються:

- сума ПДВ, що нарахована підприємством під час постачання товарної продукції;
- кредитні кошти отримані на платній основі та які мають бути повернені протягом 12 календарних місяців;
- суми дотацій, субсидій;
- кошти та майно, що внесені засновниками в якості частки в статутному капіталі підприємства.

Звичайно сума доходу, отриманого у звітному податковому періоді ПП «Нікон» підтверджується відповідними первинними документами Додаток 3.

Необхідно відзначити, що розрахунки на ПП «Нікон» мають бути тільки в грошовій (готівковій чи безготівковій) формі. Такі види розрахунків як бартер, чи вексельна форма розрахунків, а також виплата заробітної плати в натуральній формі є забороненими для ПП «Нікон».

Якщо підприємство отримає збиток, то воно все рівно має сплачувати єдиний податок, адже останній нараховується не на прибуток, а на дохід.

Загалом, податок на додану вартість – це непрямий податок, який входить до ціни товарів (робіт, послуг) і сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент).

ПДВ-операції відображаються на таких субрахунках: 641 «Розрахунки з податків», 643 «Податкові зобов'язання», 644 «Податковий кредит», 315 «Спеціальні рахунки в національній валюті».

В податковому обліку ПП «Нікон» бухгалтерський облік ПДВ залежить від того, яка подія була першою: списали кошти або отримали товари чи послуги.

ПП «Нікон», що постачає товари, нараховує податкові зобов'язання з ПДВ, датою виникнення яких є перша з наступних дат: отримання коштів від покупця чи відвантаження товарів.

Під час придбання товарів, суму ПДВ необхідно одразу включати до податкового кредиту. Так потрібно робити незалежно від того, чи використовуються вони в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності або в операціях, що не є об'єктом оподаткування чи звільнені від оподаткування ПДВ.

Доцільно розглянути кореспонденцію рахунків з обліку ПДВ на ПП «Нікон» Додаток О.

На ПП «Нікон» дані про розрахунки з бюджетом по податку на додану вартість знаходять відображення перш за все в «Реєстрі отриманих та виданих податкових накладних». Підсумки даних реєстрів підлягають перенесенню в декларацію по податку на додану вартість.

Також сума нарахованого податку на додану вартість знаходить відображення в Звіті про фінансові результати форми № 2-м Додатку Л.

В бухгалтерському обліку розрахунки з бюджетом по даному податку, як правило, відображаються в окремій відомості. Так це може бути відомість 3.6, де пропонується

Наказом № 356 Міністерства фінансів України [41] здійснювати аналітичний облік розрахунків з бюджетом по податкам та зборам.

Щодо податків які сплачує ПП «Нікон» при нарахуванні та виплаті заробітної плати працівників (5 осіб) вони є наступними:

- податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) в розмірі 18 %;
- військовий збір, 1,5 %;
- єдиний соціальний внесок 22%.

Саме ПДФО та військовий збір відносяться до обов'язкових утримань (рис. 2.4) та сплачуються за рахунок коштів працівників підприємства.

Відповідно до ст. 164.6 Податкового кодексу України [37] при нарахуванні доходів у вигляді заробітної плати база оподаткування податком на доходи фізичних осіб визначається як сукупний дохід (СД), зменшений на податкову соціальну пільгу (далі — ПСП) за її наявності.

$$\text{ПДФО} = (\text{ЗП} - \text{ПСП}) * 18\%$$

Де, ПДФО – податок з доходів фізичних осіб;

ЗП- нарахована місячна заробітна плата;

ПСП – податкова соціальна пільга, якщо вона надається;

% - ставка податку.

Податкова соціальна пільга – це сума коштів на яку може бути зменшена нарахована заробітна плата (база оподаткування) для розрахунку податку на доходи. В 2019 році якщо нарахована заробітна плата за місяць є меншою за 2690 грн., то для даного працівника в даному місяці може бути застосована податкова соціальна пільга.

Також, з 2019 року підприємства мають сплачувати за кошти роботодавця єдиний соціальний внесок, який складає 22%. Даний податок є страховим внеском який включає соціальний пакет, а саме: страхування на виплату пенсій, страхування на випадок тимчасової втрати працездатності, страхування з виникнення нещасних випадків.

Як ми бачимо, обов'язковим видом податків є військовий збір, ставка якого складає 1,5 % від об'єкту оподаткування. Даним податком обладається не тільки заробітна плата працівників підприємства та суми винагород чи інших виплат, але й операції з продажу об'єктів майнових та немайнових прав. Даний податок сплачується єдиним

платіжним документом, банки приймають платіжні документи за умови сплати даного податку.

Отже, досліджуване підприємство ПП «Нікон» є платником єдиного податку, тобто перебуває на спрощеній системі оподаткування. Відноситься до третьої групи платників єдиного податку, сплачує 3 % з оподаткованого доходу та є платником ПДВ, а також сплачує ЄСВ, ПДФО та військовий збір відповідно до чинного законодавства.

2.3. Управлінський облік витрат операційної діяльності підприємства роздрібно торгівлі

З метою покращення процесу прийняття ефективних управлінських рішень щодо оптимізації витрат операційної діяльності, ПП «Нікон» має постійно працювати над удосконаленням управлінського обліку, адже останній дозволяє забезпечити своєчасне надання керівництву необхідної фактографічної інформації про хід господарського процесу.

Під управлінським обліком розуміють реєстрацію, узагальнення та аналіз інформації необхідної для прийняття виважених управлінських рішень. Фактографічна інформація яка формується управлінським обліком є необхідною для прийняття управлінських рішень, а також використовується під час проведення внутрішнього контролю господарських процесів, що відбуваються на підприємстві. Тому, управлінський облік є інформаційною базою системи планування та контролю господарюючого суб'єкта.

Проведені дослідження, дозволили встановити, що на ПП «Нікон» майже відсутній управлінський облік, так як бухгалтер здійснює фінансовий облік з метою визначення оподаткового доходу та вчасності сплати відповідних податків.

Разом з тим, на нашу думку, не зважаючи на невеликі обсяги діяльності ПП «Нікон», впровадження в практичну діяльність системи управлінського обліку дозволить покращити аналітичність облікової інформації та дозволить оптимізувати господарські процеси.

Загалом, головними об'єктами управлінського обліку є витрати і доходи підприємства, фінансові результати, попередньо відображені в фінансовому обліку.

Необхідно відзначити, що на ПП «Нікон» управлінський облік може здійснювати головний бухгалтер підприємства.

Проаналізувавши вітчизняний досвід, можна виділити таку мету організації управлінського обліку:

- 1) інструмент проведення фінансово-економічних розрахунків;
- 2) надання інформації для прийняття ефективних управлінських рішень;
- 3) підготовка управлінської документації з метою оптимізації витрат підприємства.

На особливу увагу заслуговує процес бюджетування як складова управлінського обліку. Загалом, бюджет витрат операційної діяльності – це затверджений керівництвом підприємства документ, що містить загальний розмір витрат, їх склад по статтям витрат з розбивкою на планові періоди. ПП «Нікон» може складати як узагальнені бюджети (бюджет витрат операційної діяльності) так і деталізовані бюджети (бюджет витрат на придбання та реалізації товарної продукції, бюджет витрат на персонал, і т.д.). Етапи формування бюджету витрат операційної діяльності можна представити наступним чином (рис. 2.4).

Складання бюджетів щодо виплат працівникам дозволить планувати витрати підприємства, а також здійснювати поточний аналіз розрахунків з оплати праці та на цій основі приймати ефективні управлінські рішення.

Також, одним із етапів покращення обліку в системі управління діяльністю підприємства є вдосконалення управлінської звітності щодо витрат операційної діяльності підприємства.

Рис. 2.4 Етапи розробки бюджету витрат операційної діяльності

Запровадження в практичну діяльність Звіту про структуру і динаміку витрат операційної діяльності (табл. 2.5) дозволить вітчизняним підприємствам ідентифікувати виникнення простроченої заробітної плати працівників підприємства як по основній так і по додатковій заробітній платі, а також іншим заохочувальним та компенсаційним виплатам.

Таблиця 2.5

**Звіт про структуру і динаміку витрат операційної діяльності підприємства
за _____ 20__ р. (I, II, III, IV квартал), тис.грн**

№ з.п	Види витрат	Квартал		
		1 міс	2 міс	3 міс
ВИТРАТИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА				
1.	Собівартість товарної продукції	200	210	212
2	Заробітна плата працівників підприємства	50	45	44
3	Орендні платежі	-	-	-
4	Витрати на ремонт обладнання	10	-	-
5	Витрати на електроенергію, водопостачання	12	13	14
			
ПОДАТКИ ЗА ЗВІТНИЙ ПЕРІОД				
Єдиний податок (3%)		14	15	16
2	ПДФО	9	7	6
3	Військовий збір	0,015	0,012	0,011
4	ЄСВ			
ДОХІД ОТРИМАНИЙ У ЗВІТНОМУ ПЕРІОДІ				
1	Дохід від реалізації товарної продукції	330	370	390
2	Дохід від реалізації запасів	13	12	10
3	Дохід від надання в оренду приміщень	-	-	-
4	Інший дохід операційної діяльності	7	9	8
1	Разом доходів	350	391	408
2	Разом витрат	295	290	292
3	Сума прибутку (збитку) підприємства			

Джерело: розроблено автором

Враховуючи, що на сьогоднішній день, облікові, аналітичні та контрольні процеси здійснюються автоматизовано, то і звітність, в тому числі управлінська має формуватись автоматизовано.

Автоматизація облікового процесу дозволить зменшити кількість помилок при обробці інформації, скоротити час на здійснення облікових, аналітичних та контрольних процедур, зменшити кількість ручних операцій.

Також, з метою удосконалення управлінського обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства, доцільно відкривати рахунки третього та четвертого порядків – субрахунки та аналітичні рахунки управлінського обліку (табл. 2.6).

Деталізація рахунків в частині виділення витрат за місцями зберігання товарів та їх видами, за працівниками, що відповідають за формування витрат та статтями витрат підприємств роздрібної торгівлі дозволить покращити інформативність облікової інформації та покращити ефективність контролю та прийняття управлінських рішень на підприємствах роздрібної торгівлі.

Таблиця 2.6

**Аналітичні рахунки обліку витрат операційної діяльності
торговельного підприємства**

Синтетичні рахунки	Аналітичні рахунки
902 «Собівартість реалізованих товарів»	9021 Витрати на товарозабезпечення за місцями зберігання товарів
	9022 Витрати на товарозабезпечення за працівниками
	9023 Витрати на товарозабезпечення за видами ТМЦ
	9024 Витрати на товарозабезпечення за статтями витрат
911 «Витрати на зберігання товарів»	9111 Витрати на зберігання товарів за місцями виникнення
	9112 Витрати на зберігання товарів за відповідними працівниками
	9113 Витрати на зберігання товарів за статтями витрат

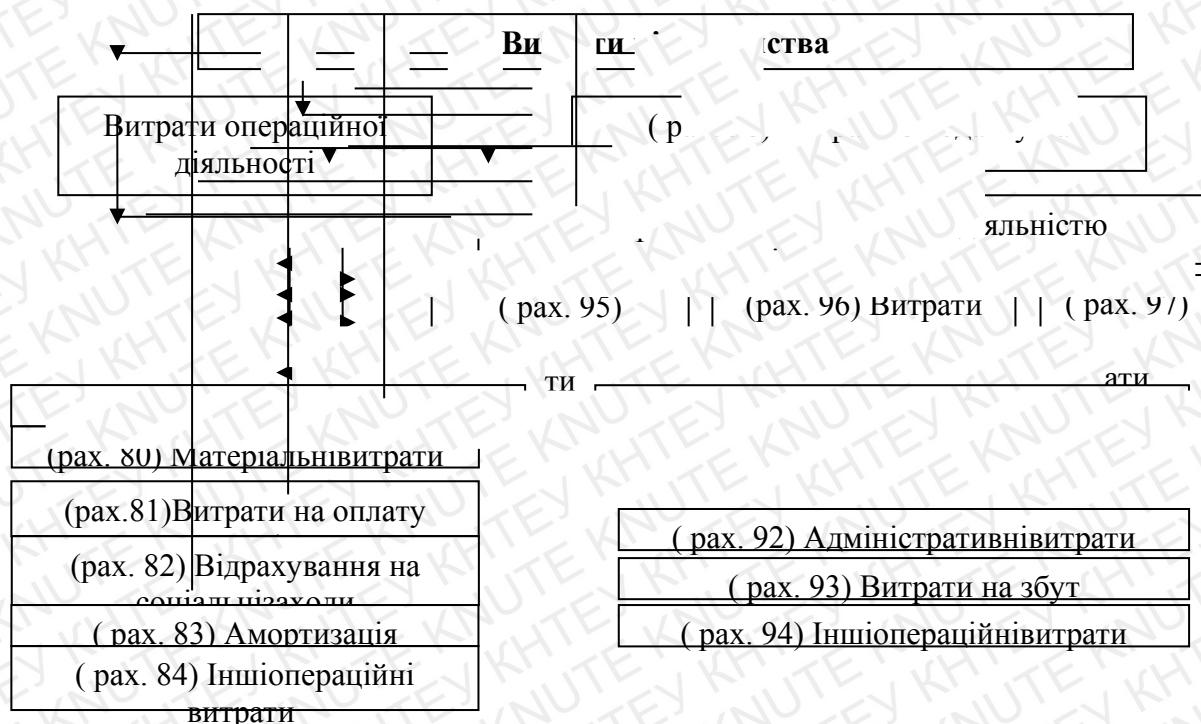
Джерело: розроблено автором на базі даних підприємства

Зважаючи на те, що на сьогоднішній день на ПП «Нікон» удосконаленню системі управлінського обліку витрат приділяється незначна увага, доцільно запропонувати головному бухгалтеру підприємства деталізувати аналітичні рахунки, а також розробляти внутрішню управлінську звітність, яка б відображала особливості здійснення господарської діяльності підприємства.

з метою поточного контролю витрат важливе значення має облік за центрами відповідальності. При цьому виникає необхідність запровадити кодування витрат а системі управлінського обліку. Зокрема, структура коду витрат на досліджуваному підприємстві пропонується п'яти розрядна (рис. 2.5).

Нами встановлено, що на досліджуваному торговельному підприємстві відсутні системи оперативного обліку і контролю торговельних витрат за процесом формування собівартості реалізованих товарів. До виявлених недоліків в існуючій практиці діяльності окремих підприємств слід також віднести намагання оперативного

визначення фактичної собівартості та відхилень від норм без належного врахування багатьох факторів, які впливають на ці відхилення, сприяють виявленню, позбавленню та попередженню їх негативного впливу на формування собівартості реалізованих товарів.

Джерело: розроблено автором

Отже, запропонована організація обліку операційних витрат на ПП «Нікон» забезпечить адресність в управлінні витратами, їх оптимізацію та відповідальність відповідних працівників підприємства за здійснені перевитрати.

Висновки за розділом 2

1. В роботі розкритий сучасний стан обліку витрат в управлінні операційною діяльністю ПП «Нікон». Досліджуване приватне підприємство «Нікон» є торговельним підприємством. Відповідно до статуту метою діяльності даного підприємства є одержання прибутку, а також реалізація Засновником своїх соціально-економічних інтересів, шляхом реалізації на ринку України та ринках інших країн продукції і товарів, виробництва, виконання робіт та надання послуг.

2. З метою покращення процесу прийняття ефективних управлінських рішень щодо оптимізації витрат операційної діяльності, ПП «Нікон» має постійно працювати над удосконаленням управлінського обліку, адже останній дозволяє забезпечити своєчасне

надання керівництву необхідної фактографічної інформації про хід господарського процесу.

3. Проведені дослідження, дозволили встановити, що на ПП «Нікон» майже відсутній управлінський облік, так як бухгалтер здійснює фінансовий облік з метою визначення оподаткового доходу та вчасності сплати відповідних податків. Разом з тим, на нашу думку, не зважаючи на невеликі обсяги діяльності ПП «Нікон», впровадження в практичну діяльність системи управлінського обліку дозволить покращити аналітичність облікової інформації та дозволить оптимізувати господарські процеси.

4. На особливу увагу заслуговує процес бюджетування як складова управлінського обліку. Загалом, бюджет витрат операційної діяльності – це затверджений керівництвом підприємства документ, що містить загальний розмір витрат, їх склад по статтям витрат з розбивкою на планові періоди. ПП «Нікон» може скласти як узагальнені бюджети (бюджет витрат операційної діяльності) так і деталізовані бюджети

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ В УПРАВЛІННІ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПП «НІКОН»

3.1. Напрями і заходи удосконалення обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібної торгівлі

Вітчизняні підприємства самостійно розробляють таку систему обліку, з метою забезпечення необхідною обліковою інформацією яка дозволить надавати таку інформацію, на базі якої можна приймати виважені управлінські рішення.

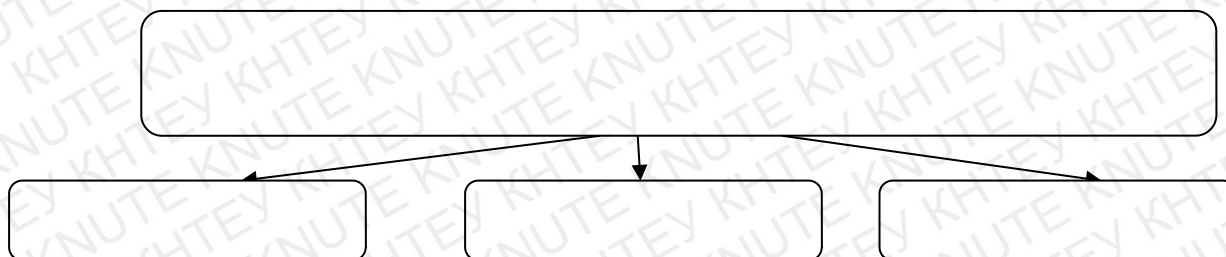
Як зазначалось, в попередньому розділі випускної кваліфікаційної роботи, на ПП «Нікон» керівництво не приділяє належної уваги системі управлінського обліку, що заважає здійснювати ефективне планування витрат, які підприємство може понести в наступному періоді, а також не дозволяє формувати аналітичну інформацію в частині управління витратами підприємства.

Необхідно відзначити, що об'єкти обліку є однаковими як для фінансового так і для управлінського обліку. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», підприємства можуть обирати форми організації бухгалтерського обліку. ПП «Нікон» відноситься до малих підприємств тому облік здійснює за спрощеною системою відповідно до норм П(С)БО 25 [44].

Доцільно розглянути варіанти взаємодії управлінського та фінансового обліку для малих підприємств (рис. 3.1).

Проведені дослідження різних варіантів взаємодії фінансового та управлінського обліку в діяльності малих підприємств, дозволив виділити саме другий варіант, який передбачає часткове використання бухгалтерських регістрів, та дозволяє формувати власні управлінські показники.

Адже при застосуванні першого варіанту, бухгалтер підприємства має вести одночасно як фінансовий так і паралельно управлінський облік витрат. Даний процес є трудомістким та неефективним. Якщо ПП «Нікон» обере третій варіант, то даний варіант не дозволить надати детальної аналітично-облікової інформації з метою прийняття управлінських рішень.

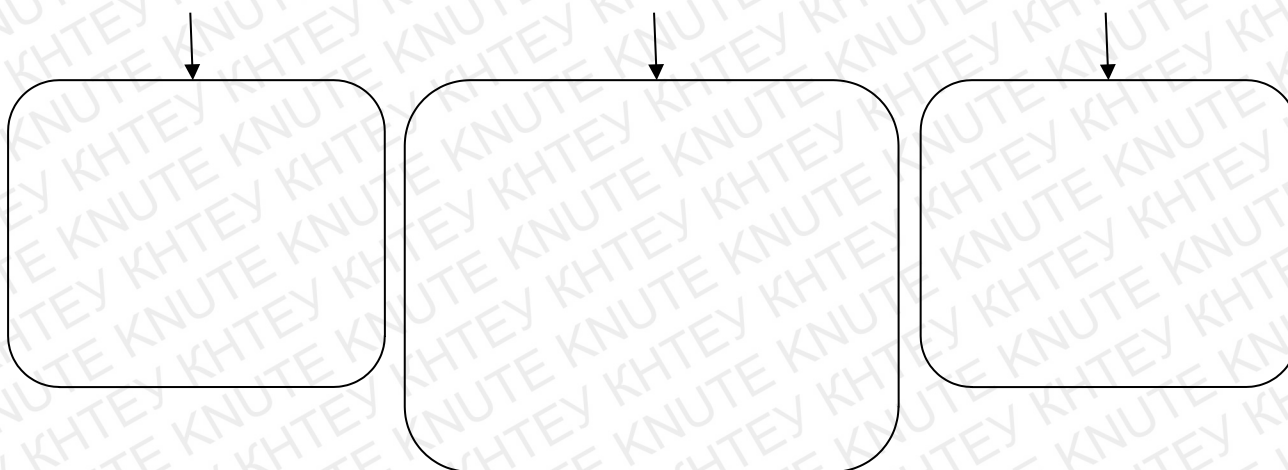

Рис. 3.1 Порядок взаємодії управлінського та фінансового обліку малих підприємств

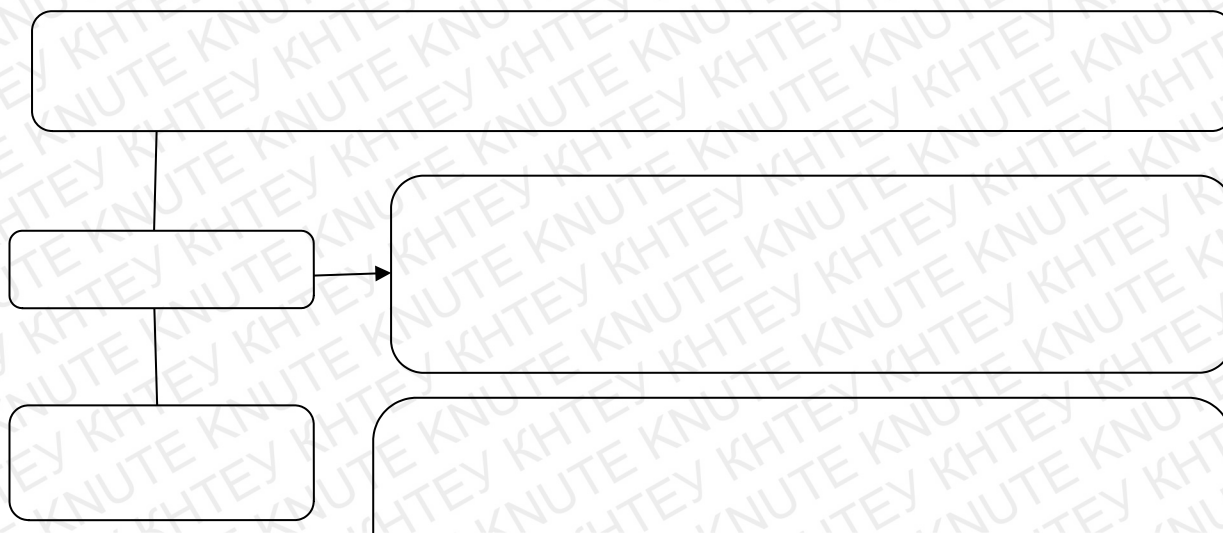
Джерело : [33]

Як і в попередньому розділі ми пропонуємо підприємству застосовувати систему бюджетування витрат операційної діяльності підприємства. Враховуючи специфіку діяльності ПП «Нікон», ми пропонуємо власну модель організації управлінського обліку на досліджуваному підприємстві.

Отже, на досліджуваному підприємстві доцільно застосовувати управлінський облік в частині інтеграції управлінського та фінансового обліку та формування управлінських документів на базі здійснення бухгалтерських проведення та реєстрів господарських операцій.

Також, з метою удосконалення управлінської звітності на ПП «Нікон» запропоновано формувати відомість аналітичного обліку витрат підприємства Додаток Н.

Дана відомість характеризується простотою побудови, подвійним контролем загального підсумку витрат, прямим зв'язком з іншими журналами; високим рівнем аналітичності даних, що сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення аналізу витрат обігу ПП «Нікон».

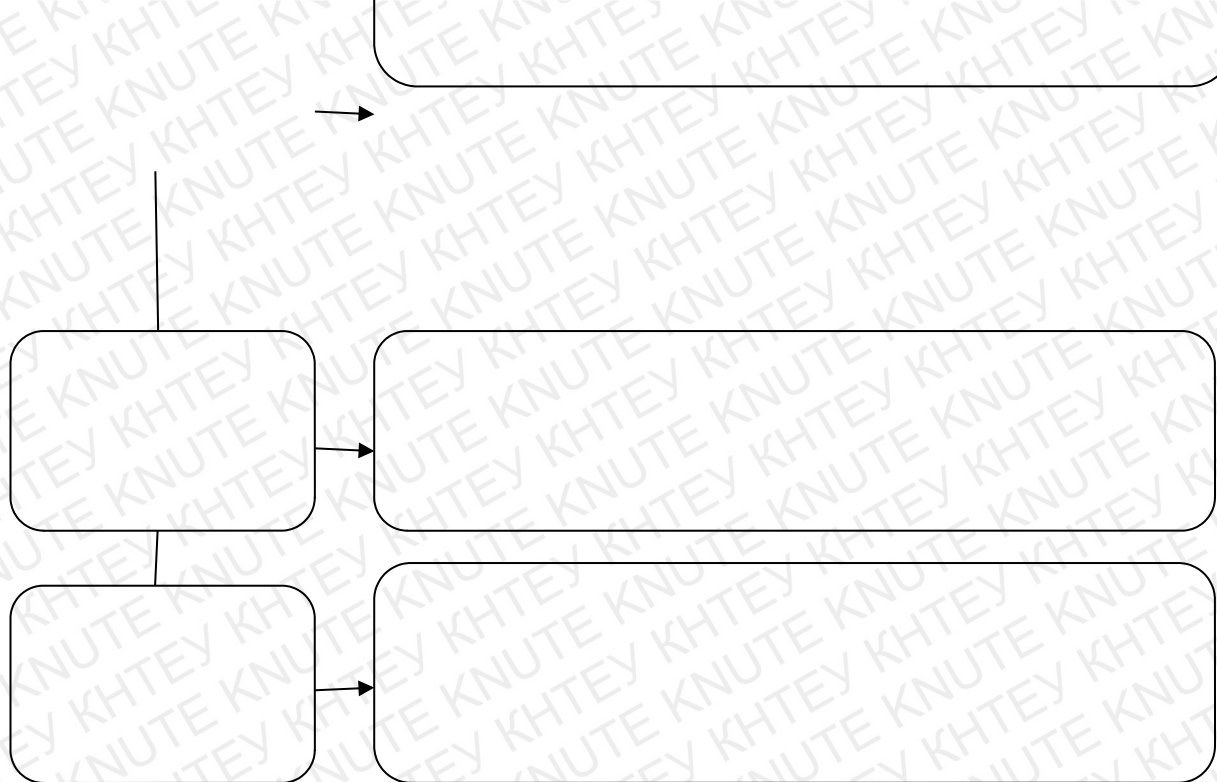

Рис. 3.2 Етапи формування системи управлінського обліку ПП «Нікон»

Джерело: розроблено автором

Загалом, на нашу думку ПП «Нікон» має впровадити в систему управлінського обліку облік за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат. Це дозволить здійснювати ефективний контроль за діяльністю відповідних підрозділів підприємства, а також покращити якість облікової інформації, яку формує підприємство.

Також з метою більш повної деталізації витрат, які пов'язані із реалізацією продукції, доцільно ПП «Нікон» вести відповідні аналітичні рахунки (рис. 3.3), впровадження яких дозволить покращити інформативність даних обліку для системи управління.

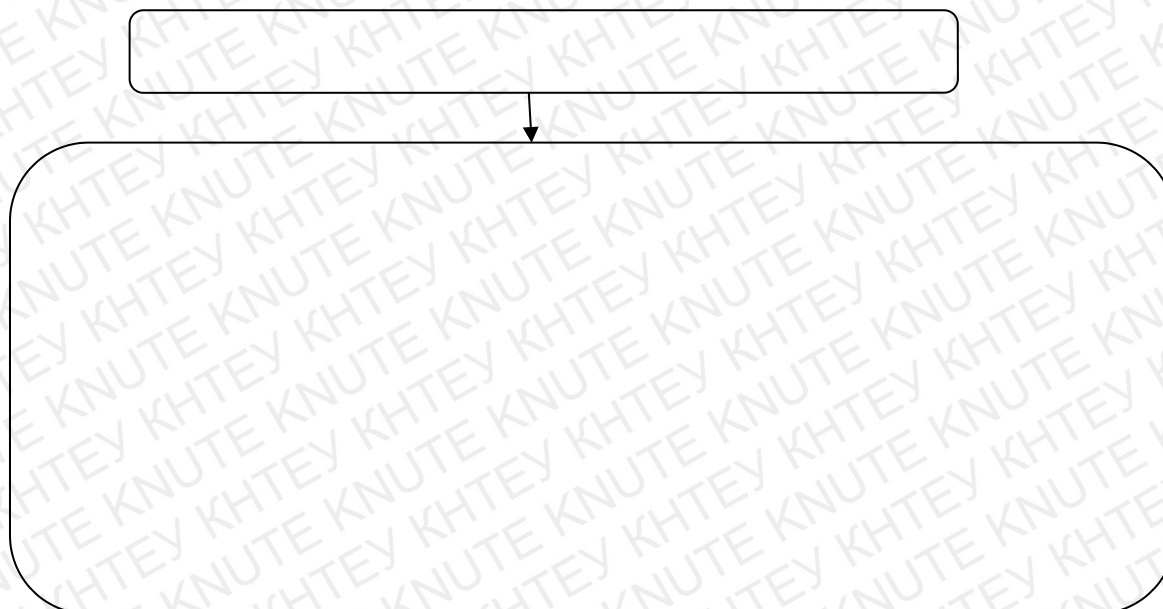

Рис. 3.3 Аналітичні рахунки до субрахунку 93 «Витрати на збут» ПП «Нікон»
Джерело: розроблено автором

Необхідно відзначити, що ПП «Нікон» формує фінансову звітність, а також має формувати й управлінську звітність в якій можуть відображатися операції з виникнення витрат операційної діяльності. Керівники підприємств мають бути забезпечені своєчасною та дієвою інформацією, на базі якої можуть приймати виважені управлінські рішення.

В міжнародній практиці витратам не присвячено окреме МСБО. Певні основи даного поняття розкриті у МСБО 1 «Подання фінансових звітів», МСБО 2 «Запаси», МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 18 «Дохід», МСБО 23 «Витрати на позики», МСБО 38 «Нематеріальні активи» та ін.

Проведені дослідження озволити встановити, що національний та міжнародний підходи до оцінки та визначення витрат є ідентичними. МСБО 1 «Подання фінансових звітів» рекомендує здійснювати класифікацію витрат за характером (наприклад, амортизація, придбання матеріалів, транспортні витрати, виплати працівникам, витрати на рекламу), або за функціями як частини «собівартості продажу» (наприклад, витрати на збут або адміністративну діяльність) [53]. Це відповідає класифікації витрат за економічними елементами та статтями калькуляції у вітчизняній практиці, що передбачено ПБО 16 «Витрати» [33].

Узагальнюючи викладений вище матеріал, порівняємо умови визнання витрат, наведених у П(С)БО 16 «Витрати» та Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів у Додатку П.

Таким чином, за результатами критичного аналізу методологічних аспектів обліку процесів виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг), згідно національних та міжнародних стандартів не виявлено суттєвих відмінностей у підходах до їх оцінки та обліку. Разом з тим, певні питання, що стосуються практичного застосування стандартів дещо відрізняються від прийнятих на міжнародному рівні, оскільки враховують вітчизняну специфіку, тому деякі аспекти обліку доходів та витрат від реалізації продукції (робіт, послуг) за міжнародними стандартами не висвітлюються у ПБО. Варто також зазначити, що МСБО, так само як і ПБО, не визначають порядок

ведення бухгалтерського обліку. Вони описують загальні правила оцінки та подання інформації у фінансових звітах.

Отже, підводячи підсумок, необхідно відзначити, що удосконалення облікового відображення витрат операційної діяльності ПП «Нікон» дозволить підприємству покращити систему управління та контроль за витрачанням ресурсів. Використання відомості аналітичного обліку витрат обігу дозволить удосконалити управлінський облік витрат операційної діяльності підприємства.

3.2. Удосконалення обліку витрат операційної діяльності підприємства роздрібної торгівлі за умов застосування інформаційних систем і технологій

В попередньому розділі випускної кваліфікаційної роботи були встановлені недоліки організації та методики обліку витрат операційної діяльності на досліджуваному підприємстві.

Встановлено, що основною вимогою до обліку витрат є інформаційне забезпечення операційної діяльності, яка пов'язана з наявністю та рухом товарів. Ефективність використання товарних потоків у торгівлі значною мірою залежать від рівня організації та методики їхнього обліку та контролю.

На нашу думку, напрямками удосконалення обліку витрат є удосконалення організації обліку таким чином, щоб обліково-аналітична інформація могла бути отримана в будь-який час за будь-яким напрямом управління продажами товарів.

Одним із напрямків удосконалення як фінансового так управлінського обліку є удосконалення автоматизації. В сучасних умовах господарювання, автоматизація бізнес-процесів загалом та бухгалтерського обліку є однією із найважливіших стадій технічного прогресу. ПП «Нікон» веде бухгалтерський облік з використанням програми «1С: Підприємство 7.0».

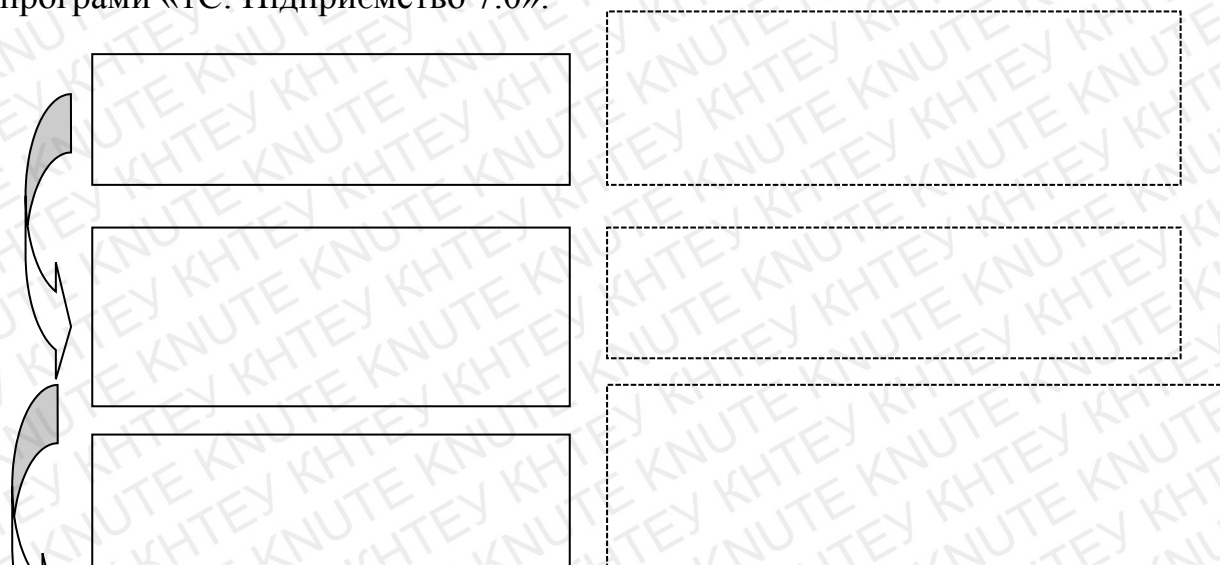

Рис. 3.3 Етапи процесу автоматизації

Джерело: розроблено автором

Автоматизація, зазвичай, здійснюється кваліфікованими у цьому питанні спеціалістами. Необхідно звернути особливу увагу на ускладнення, що виникають у більшості компаній при автоматизації обліку.

Введення залишків, особливо, якщо їх багато: велика кількість матеріалів, розрахунків з контрагентами, основних засобів. Слід забезпечити автоматичний механізм формування первинних залишків та довідників. Можливе перенесення з програми, в якій облік вівся раніше.

Проведені дослідження, дозволили встановити, що програмне забезпечення з автоматизації облікових процесів може здійснюватись за двома напрямками: з використанням електронних таблиць (таких як наприклад Excel, Access корпорації Microsoft, SQL, Quattro Pro фірми Borland (Inprise), SuperCalc фірми Computer Associates, Lotus корпорації Lotus Development Corp) так і з використанням бухгалтерських програм.

Перевагами застосування відповідних програмних продуктів з обліку є те, що на підприємстві значно полегшується праця бухгалтерів, працівники бухгалтерії можуть допускати меншу кількість помилок під час формування облікової інформації. З іншої сторони, придбання програмного продукту є затратним процесом, і не всі приватні підприємства можуть собі дозволити придбання або оновлення програми з обліку господарської діяльності підприємства.

Однією із найпоширеніших програм є програма «1С Бухгалтерія», яка виступає комплексним програмним продуктом, яка характеризується наявністю різних спеціалізованих версій. Дана програма передбачає ведення бухгалтерського обліку від запису господарських операцій до складання відповідної фінансової звітності підприємства.

Дана програма дозволяє проведення як бухгалтерського так і управлінського обліку. Для ведення управлінського обліку, функціонал може бути реалізований в конфігурації «1С: Управління невеликою фірмою», та може створювати відповідну звітність відповідно до запитів системи управління підприємством.

Також, запобігти відповідним витратам коштів та часу підприємство малого бізнесу може, якщо для автоматизації буде використовувати програму "Макро Баланс", яка безумовно не має абсолютної більшості переваг "1С Бухгалтерія". Але програма "Макро Баланс" не потребує ніяких спеціальних знань щодо її інтерфейсу та конфігурації. Для роботи з цією програмою достатньо мати базові навички роботи з текстовим редактором "Microsoft Word". Основним джерелом облікової інформації для програми "Макро Баланс" виступає журнал господарських операцій, який має форму стандартної таблиці MSWord, а також може містити додаткові колонки для деталізації господарських операцій.

На основі журналу господарських операцій програма "Макро Баланс" дозволяє скласти шахову та оборотну відомості, а також має можливість відображати облікові операції за окремими рахунками бухгалтерського обліку. Крім того, ця програма дозволяє автоматично визначати фінансовий результат та здійснювати нарахування і утримання із заробітної плати.

Ще одним досить хорошим варіантом вирішення проблеми автоматизації обліку на підприємствах малого бізнесу є використання електронних таблиць. Найбільш популярною на сьогодні є електронна таблиця Microsoft Excel.

Використання програми Microsoft Excel на ПП «Нікон» дозволить підприємству формувати в автоматичному режимі наступні облікові документи : журнал реєстрації господарських операцій, оборотно-сальдову відомість, головну книгу, Форму № 1-м «Баланс» та Форму № 2-м «Звіт про фінансові результати» Додаток Л.

Також, використовуючи Microsoft Excel можна формувати платіжне доручення, прибуткові та видаткові ордери, рахунки-фактури, платіжну відомість, і т.д.

Однак недоліком Excel є те, що вона не формує проводок по господарських операціях, а також оформлення друкованого варіанту форм звітності є значно важчим і трудомісткішим ніж у тій же 1С, де все здійснюється за долісекунди.

В цілому діюча на ПП «Нікон» програма автоматизації обліку має наступні переваги:

- програма проста в експлуатації, легко доступна;
- має можливість легко вносити зміни й доповнення, переглядати списки всіх нарахувань і сплату в будь-якому напрямку;
- забезпечує повний аналіз доходів та витрат діяльності підприємства.

Проте, поряд із перевагами використання "1С: Підприємство 7.0" на ПП «Нікон» існує ряд суттєвих недоліків, а саме:

- 1) стандартна конфігурація програми не є універсальною та не враховує особливості конкретного підприємства. Розширення конфігурації для забезпечення потреб підприємства потребує значного вкладання коштів;
- 2) програма потребує обслуговування кваліфікованими програмістами, що не завжди зручно, а наймання такого спеціаліста в штат є досить значними затратами;
- 3) низька безпека та захищеність інформації, використовуваної в програмі.

Виходячи з ряду недоліків при використанні "1С: Підприємство 7.0" на ПП «Нікон» виникає необхідність удосконалення автоматизації обліково-контрольних робіт. Оскільки певні кроки на шляху автоматизації уже зроблені, тому головним способом залишається удосконалення вже існуючої програми з метою адаптації до особливостей саме ПП «Нікон».

Насамперед необхідно найняти кваліфікованого спеціаліста, який розробить особливу конфігурацію та буде якісно обслуговувати програму і забезпечить максимальне наближення можливостей програми вимогам та потребам підприємства. Все це потребує значних обсягів грошових коштів, проте в майбутньому це забезпечить скорочення витрат на забезпечення бухгалтерського обліку та підвищення продуктивності облікового персоналу.

Враховуючи те, що бухгалтерський облік на ПП «Нікон» здійснюється автоматизовано пропонуємо покращити саме управлінський облік витрат операційної діяльності з використанням програми MICROSOFT EXCEL.

На підприємстві слід розробити таблиці в Microsoft Excel саме для покращення системи обліку та контролю за обліком витрат діяльності. Такі таблиці дуже допоможуть у роботі бухгалтерам та особам, що здійснюють внутрішній контроль на ПП «Нікон», оскільки дає можливість бачити у зручному вигляді дані які стосуються витрат діяльності підприємства.

Автоматизація системи бухгалтерського обліку дозволяє істотно полегшити труд бухгалтера, позбавити його від рутинної роботи, підвищує оперативність та точність облікової інформації, дозволяє більше приділяти уваги проведенню економічного і фінансового аналізу роботи підприємства та пошуку резервів щодо підвищення ефективності цієї роботи.

Результати перевірки організації аналітичного обліку витрат діяльності

ПП «Нікон»

РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНКИ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІТИЧНОГО ОБЛІКУ ВІТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ ПП «НІКОН»				
Класифікація витрат	Прийнят обліковою політикою способи організації аналітичного обліку	Відповідність облікової політики	Встановлені порушення у веденні аналітичного обліку	Примітки
За видами витрат за видами товарної продукції				
За господарськими операціями				
За різними ознаками				

Джерело: розроблено автором

Запропонована на ПП «Нікон» автоматизація облікового відображення господарських операцій дозволить покращити систему управління на досліджуваному підприємстві та удосконалити облікове відображення доходів та витрат підприємства в бухгалтерському обліку.

З метою удосконалення обліку витрат на досліджуваному підприємстві пропонуємо розробляти Управлінський звіт про операційні витрати для прийняття рішень в Excel форматі.

Надані рекомендації з удосконалення організації бухгалтерського обліку витрат в управління діяльністю ПП «Нікон» враховуючи їх специфіку дозволять організувати раціональну систему обліку витрат та калькулювання собівартості продукції в умовах використання сучасних інформаційних технологій.

Даний звіт наведено в Додатку Ж. Загалом, автоматизація системи бухгалтерського обліку дозволяє істотно полегшити труд бухгалтера, позбавити його від рутинної роботи, підвищує оперативність та точність облікової інформації, дозволяє більше приділяти уваги проведенню економічного і фінансового аналізу роботи підприємства та пошуку резервів щодо підвищення ефективності цієї роботи.

Рис.

№з.п.	Назва витрат	Сума базисного періоду	Сума звітного періоду	Збільшення	Зменшення
4	Собівартість реалізації				
5	Собівартість реалізації продукції власної виробництва	1256,1	1648,4	392,3	
6	Собівартість реалізації товарів	2945,7	2963,2	17,5	
7	Собівартість маркетингових послуг	608,9	327,4	-281,5	
8	Всього собівартість реалізації	4299,7	3267,2	-1062,5	
9	Витрати на оплату праці	94,7	97,65	2,95	
10	Задіяння середньої зарплати	15,6	15,6		
11	Плата за розрахунково-касове обслуговування				
12	Амортизація ОЗ та інших неробочих засобів	14,3	14,3		
13	Інші адміністративні витрати	11,2	11,5	0,3	
14	Всього адміністративні витрати	25,8	23,05	-2,75	
15	Інші умовно-замовні витрати	46	48,65	2,65	
16	Умовно-постійні	89,8	90,4	0,6	
17	Витрати на збув				
18	Витрати на утримання продукції	20,7	20,9	0,2	
19	Витрати на заробітну плату працівникам які відійшли в реалізацію продукції	12,6	13,2	0,6	
20	Витрати на рекламу та				
21	Витрати на рекламу та				

3.4 Управлінський звіт про операційні витрати ПП «Нікон»

Джерело: розроблено автором

Запропонована на ПП «Нікон» автоматизація облікового відображення господарських операцій дозволить покращити систему управління на досліджуваному підприємстві та удосконалити облікове відображення витрат підприємства в бухгалтерському обліку.

Висновки за розділом 3

1. Запропоновано підприємству застосовувати систему бюджетування витрат операційної діяльності підприємства. Враховуючи специфіку діяльності ПП «Нікон», ми пропонуємо власну модель організації управлінського обліку на досліджуваному підприємстві.
2. Також, з метою удосконалення управлінської звітності на ПП «Нікон» запропоновано формувати відомість аналітичного обліку витрат підприємства. Дана відомість характеризується простотою побудови, подвійним контролем загального підсумку витрат, прямим зв'язком з іншими журналами; високим рівнем аналітичності даних, що сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення аналізу витрат обігу ПП «Нікон».
3. Одним із напрямків удосконалення як фінансового так управлінського обліку є удосконалення автоматизації. В сучасних умовах господарювання, автоматизація бізнес-процесів загалом та бухгалтерського обліку є однією із найважливіших стадій технічного прогресу. ПП «Нікон» веде бухгалтерський облік з використанням програми «1С: Підприємство 7.0».
4. Виходячи з ряду недоліків при використанні "1С: Підприємство 7.0" на ПП «Нікон» виникає необхідність удосконалення автоматизації обліково-контрольних

робіт. Оскільки певні кроки на шляху автоматизації уже зроблені, тому головним способом залишається удосконалення вже існуючої програми з метою адаптації до особливостей саме ПП «Нікон».

ВИСНОВКИ

Випускна кваліфікаційна робота присвячена організації та методиці обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства. За результатами дослідження зроблені наступні висновки:

1. В роботі розкритий сучасний стан обліку витрат в управлінні операційною діяльністю ПП «Нікон». Досліджуване приватне підприємство «Нікон» є торговельним підприємством. Відповідно до статуту метою діяльності даного підприємства є одержання прибутку, а також реалізація Засновником своїх соціально-економічних інтересів, шляхом реалізації на ринку України та ринках інших країн продукції і товарів, виробництва, виконання робіт та надання послуг.

2. До досліджуваного підприємства (ПП «Нікон») товарна продукція надходить від постачальників - безпосередніх виробників, а також від оптово-роздрібних підприємств торгівлі, а також у порядку власних закупок на ринках, в магазинах та населення. Надходження товарної продукції до ПП «Нікон» супроводжується виникненням витрат та формуванням наступних первинних документів: рахунків-фактур; товарно-транспортних накладних; накладних; актів на приймання матеріалів; податкових накладних.

3. Необхідно відзначити, що ПП «Нікон» відноситься до платників єдиного податку, тобто перебуває на спрощеній системі оподаткування. Дана система оподаткування приваблює платників податку саме правилами податкового обліку та простішими вимогами до нарахування та сплати податку. Відповідно до п.291.4 Податкового кодексу України, ПП «Нікон» застосовуючи спрощену систему оподаткування, обліку та звітності відноситься до третьої групи платників єдиного податку. Приватне підприємство сплачує 3 % суми доходу отриманого за звітний період та є платником податку на додану вартість.

4. Проведені дослідження, дозволили встановити, що на ПП «Нікон» майже відсутній управлінський облік, так як бухгалтер здійснює фінансовий облік з метою визначення оподаткового доходу та вчасності сплати відповідних податків. Разом з тим, на нашу думку, не зважаючи на невеликі обсяги діяльності ПП «Нікон», впровадження в практичну діяльність системи управлінського обліку дозволить

покращити аналітичність облікової інформації та дозволить оптимізувати господарські процеси.

5. На особливу увагу заслуговує процес бюджетування як складова управлінського обліку. Загалом, бюджет витрат операційної діяльності – це затверджений керівництвом підприємства документ, що містить загальний розмір витрат, їх склад по статтям витрат з розбивкою на планові періоди. ПП «Нікон» може скласти як узагальнені бюджети (бюджет витрат операційної діяльності) так і деталізовані бюджети (бюджет витрат на придбання та реалізації товарної продукції, бюджет витрат на персонал, і т.д.). В роботі наведені етапи формування бюджету витрат операційної діяльності.

6. Деталізація рахунків в частині виділення витрат за місцями зберігання товарів та їх видами, за працівниками, що відповідають за формування витрат та статтями витрат підприємств роздрібної торгівлі дозволить покращити інформативність облікової інформації та покращити ефективність контролю та прийняття управлінських рішень на підприємствах роздрібної торгівлі.

7. Запропоновано підприємству застосовувати систему бюджетування витрат операційної діяльності підприємства. Враховуючи специфіку діяльності ПП «Нікон», ми пропонуємо власну модель організації управлінського обліку на досліджуваному підприємстві.

8. Також, з метою удосконалення управлінської звітності на ПП «Нікон» запропоновано формувати відомість аналітичного обліку витрат підприємства. Дана відомість характеризується простотою побудови, подвійним контролем загального підсумку витрат, прямим зв'язком з іншими журналами; високим рівнем аналітичності даних, що сприятиме формуванню якісного інформаційного забезпечення аналізу витрат обігу ПП «Нікон».

9. Одним із напрямків удосконалення як фінансового так управлінського обліку є удосконалення автоматизації. В сучасних умовах господарювання, автоматизація бізнес-процесів загалом та бухгалтерського обліку є однією із найважливіших стадій технічного прогресу. ПП «Нікон» веде бухгалтерський облік з використанням програми «1С: Підприємство 7.0».

10. Встановлено, що запобігти відповідним витратам коштів та часу підприємство малого бізнесу може, якщо для автоматизації буде використовувати програму "Макро

Баланс", яка безумовно не має абсолютної більшості переваг "1С Бухгалтерія". Але програма "Макро Баланс" не потребує ніяких спеціальних знань щодо її інтерфейсу та конфігурації. Для роботи з цією програмою достатньо мати базові навички роботи з текстовим редактором "Microsoft Word".

11. Виходячи з ряду недоліків при використанні "1С: Підприємство 7.0" на ПП «Нікон» виникає необхідність удосконалення автоматизації обліково-контрольних робіт. Оскільки певні кроки на шляху автоматизації уже зроблені, тому головним способом залишається удосконалення вже існуючої програми з метою адаптації до особливостей саме ПП «Нікон». Насамперед необхідно найняти кваліфікованого спеціаліста, який розробить особливу конфігурацію та буде якісно обслуговувати програму і забезпечить максимальне наближення можливостей програми вимогам та потребам підприємства. Все це потребує значних обсягів грошових коштів, проте в майбутньому це забезпечить скорочення витрат на забезпечення бухгалтерського обліку та підвищенню продуктивності облікового персоналу.

12. Запропонована на ПП «Нікон» автоматизація облікового відображення господарських операцій дозволить покращити систему управління на досліджуваному підприємстві та удосконалити облікове відображення доходів та витрат підприємства в бухгалтерському обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андриющенко І.С., Жилиякова О.В. Класифікація витрат підприємств ресторанного господарства
//URL:<http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/pw0497.pdf>
2. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посібник / П.Й. Атамас.- 2-ге вид. доповн. І переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392с.
3. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні : монографія / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. - К. : Центр учб. літ., 2014. -184 с.
4. Біла О. Г. Управління витратами підприємства: теорія та практика : монографія / О.Г. Біла, І. Л. Боднарюк, Т. В. Мединська ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. –Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2012. –199 с. 3.Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник / С. Ф. Голов. –К. : Лібра, 2003. –704 с.
5. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарствіURL:
http://pidruchniki.com/1588072859638/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/buhgalterskiy_oblik_v_torgivli_ta_Restorannomu
6. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві: навч.посіб. / Г.В. Блакита, І.О. Гладій, О.М. Дзюба, О.Т. Бровко – К.: «Центр учбової літератури», 2018.-288с.
7. Бухгалтерський облік в управління підприємством: навчальний посібник / Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 418с.
8. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посіб. / за заг. Ред. Л.В. Нападовської.-К.: Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2012.-395с.
9. Гоголь Т.А. Аналіз нормативно-правової бази з регулювання бухгалтерського обліку суб'єктів малого бізнесу / Т.А. Гоголь, Н.І. Ніпорко // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (1). – С. 208–216. –URL:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2012_9%281%29_31.
10. Гоголь Т.А. Аналіз розвитку спрощеної форми бухгалтерського обліку в Україні / Т.А. Гоголь // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – № 7. – С. 10-19.
11. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник.-Київ: «Центр учбової літератури», 2018.-534с.

12. Дідик А.М. Класифікація витрат для цілей управлінського та бухгалтерського обліків/ А.М. Дідик, С.Б. Гнатів // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". -2017. -№ 594. -С.219-228
13. Дуляба Н.І. Класифікація поточних витрат торговельного підприємства //URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2013/v1/NV-2013-V1_1.pdf
14. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами : навч. посібник / І.В. Жолнер.- К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368с.
15. Задорожний З.В. Внутрішньогосподарський облік в будівництві: монографія / З.В. Задорожний. – Тернопіль: Економічна думка. – 2016. – 336 с
16. Ільченко М.О. Облікова політика як інструмент організації обліку витрат на підприємствах ресторанного господарства //URL: <http://archive.s-conference.com/wp-content/uploads/pw0497.pdf>
17. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності – інструмент управління та фінансової безпеки / [А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова] // Часопис економічних реформ. – 2014. – № 1. – С. 26–32.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2014_1_8/
18. Ілюхіна Н. П. Шляхи вдосконалення обліку доходів та витрат на торговельних підприємствах / Н. П. Ілюхіна // Вісниксоціально_економічнихдосліджень. - 2014. - Вип. 2. - С. 61-64. -URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2014_2_12
19. Класифікатором видів економічної діяльності 2010 ДК 009: 2010 // URL-<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10>
20. Коноваліхіна Т.О. Бюджетування в системі управлінського обліку операційної діяльності ресторану / Т.О. Коноваліхіна //URL: http://archive.ws-conference.com/wp-content/uploads/pw_0497.pdf
21. Куцик П.О., Бачинський В.І.,Полянська О.А. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі: монографія (за заг. Ред проф. П.О. Куцика).- Львів: Видавництво «Растр-7».- 2015 – 312с.
22. Куцик П.О., Коваль Л.І., Макарук Ф.Ф. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві : навч. пос. / П.О. Куцик. – «Магнолія-2006». – Львів, 2010. – 504 с.
23. Кушнір Л.В., Бойчук Т.В. Побудова обліку за центрами відповідальності підприємств торгівліURL: https://ukrlogos.in.ua/documents/17_11_2015_71.pdf

24. Макарова О.В. Організація бухгалтерського обліку суб'єктів малого підприємництва / О.В. Макарова // Облік і фінанси. – 2012. – № 4. – С. 8–12. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2012_4_3
25. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торгівельній діяльності. –Х. : Фактор, 2002. –72 с.
26. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності № 226 від 02.03.2010 року URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0145569-0225>.
27. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України № 635 від 27.06.2013 //URL<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru>
28. Мехеда Н.Г. Бюджетування як інструмент управління витратами підприємства[Електронний ресурс]/ Н.Г. Мехеда, Т. Жигліна// Матеріали конференції «Дни науки – 2013» /URL: http://www.rusnauka.com/10_DN_2013/Economics/10_133051.doc.htm
29. Наказ Міністерства фінансів України Про затвердження спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>
30. Ніпорко Н.І. Формування системи обліку на малих підприємствах : управлінський аспект / Проблеми і перспективи економіки і управління №4.-2015 // URL: <https://ppeu.stu.cn.ua/tmp/pdf/174.pdf>
31. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868
32. Облік у галузях економіки : навч. посіб./ В.Ф. Максимова, З.В. Кузіна, Л.М. Стиренко, Т.Г. Степова: за ред. С.Ф. Максимової. –К.Центр учбової літератури, 2010 – 496с.
33. П(С)БО № 16 «Витрати», Наказ Міністерства фінансів № 318 від 31.12.1999.URL: <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/mdpn.htm>
34. Партин Г. О. Системно-орієнтоване управління витратами промислового підприємства : монографія / Г. О. Партин, А. І. Ясінська. –Л. : ЗУКЦ, ПП НВФ «Біарп», 2011. –200 с.

35. Петлюк Ю.О. Організація обліку витрат у розрізі центрів відповідальності: проблеми теорії та практики / Ю. О. Н Петлюк // Економіка, фінанси, право. –2013. –№ 4. –С. 13-16.
36. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 19 квітня 2001 року No 186URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>.
37. Податковий кодекс України від 11.10.2011 No 2755–17 – URL:Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999 року № 246 (зі змінами та доповненнями):URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.
39. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. –URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
40. Про затвердження Методичних рекомендацій із застосування ре-гістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами : Наказ Міністерства фінансів України від 15 червня 2011 р. No 720URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=296068&cat_id=285157.
41. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню ре-гістрів бухгалтерського обліку / Наказ Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000р. //URL: https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakminfin_356/nnakminfin_356.html
42. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню ре-гістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами№ 422 від 25.06. 2003р. //URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03>
43. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 травня 1991 р. No 1023-12 - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 року № 239 (зі змінами та доповненнями):URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
45. Сльозко Т.М., Сіра Ю.В., Шморгун Н.П. Місце обліку в системі управління витратами / Вісник Хмельницького національного університету. 2012 № 2. С 100-103.

46. Сопко В. В. Інформаційні технології управлінського обліку: навч. посіб./ В.В. Сопко, Ю.П. Зима, Д.В. Головіна.- Київ : Київ. нац. Торг.-екон. ун-т, 2017 – 272с.
47. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с.
48. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський, фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник/ Н.М. Ткаченко – 5те вид., допов. І перероб. – К.: Алерта, 2011. -976с.
49. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / [А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова] // Економічний вісник університету. – 2014. – Вип. 22 (1). – С. 85–95.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2014_22%281%29__17
50. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М.І. Беленкова та ін. / За ред. Проф. М.Ф. Огійчука.- 7-ме вид., перероб. І допов. – К.: Алерта, 2016. – 1040с.
51. Чумак О.В. Управління витратами в інформаційно-аналітичній системі підприємств ресторанного господарства: монографія / О.В. Чумак, І.С. Андрущенко. – Харків: Видавець Іванченко І.С., 2016. –268 с
52. Чумаченко М. Економічна робота на підприємстві та П(С)БО 16 "Витрати" / ISSN2079-0767. Вісник НТУ «ХПІ». 2014. № 33 (1076) 27 М. Чумаченко, І Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. - 2007. - № 3. - С. 13-16
53. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»URLположення: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73 (зі змінами і доповненнями). –URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
54. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів»URL: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=924
55. Фоміна О. Управлінський облік у торгівлі: монографія / О.В. Фоміна.-Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016.-468с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Групування витрат операційної діяльності торговельного підприємства

Витрати діяльності	Статті витрат
1. Собівартість реалізованих товарів	1.1 Собівартість реалізованих товарів та продукції власного виробництва

<p>2. Адміністративні витрати</p>	<p>2.1. Витрати на оплату праці адміністративно-управлінського персоналу. 2.2. Відрахування на соціальні заходи 2.3. Витрати на оренду основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, що забезпечують адміністративні потреби. 2.4. Витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношуваних предметів, що забезпечують адміністративні потреби. 2.5. Амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, що забезпечують адміністративні потреби. 2.6. Витрати на страхування майна 2.7. Податки, збори, та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі 2.8. Загальні корпоративні витрати 2.9. Інші адміністративні витрати</p>
<p>3. Витрати на збут</p>	<p>3.1 Витрати на оплату праці персоналу, що забезпечує збут товарів (продукції). 3.2. Відрахування на соціальні заходи. 3.3. Витрати на оренду основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, що забезпечують збут товарів (продукції). 3.4. Витрати на утримання основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, малоцінних швидкозношуваних предметів, що забезпечують збут товарів (продукції). 3.5. Амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, що забезпечують збут товарів. 3.6. Витрати на зберігання, підсортування, обробку, пакування і перепродажну підготовку товарів (продукції). 3.7. Витрати на транспортування. 3.8. Витрати на проведення маркетингових заходів. 3.9. Витрати на тару. 3.10. Витрати, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі. 3.11. Інші витрати на збут</p>
<p>4. Інші операційні витрати</p>	<p>4.1. Витрати на дослідження та розробки. 4.2. Собівартість реалізованої іноземної валюти. 4.3. Собівартість реалізованих виробничих запасів. 4.4. Сумнівні та безнадійні борги. 4.5. Витрати від основної курсової різниці. 4.6. Витрати на знецінення запасів. 4.7. Нестачі та витрати від псування цінностей. 4.8. Визначені штрафи, пені, неустойки. 4.9. Інші витрати основної діяльності.</p>

Додаток Б

Характеристика чинної нормативно - правової бази з обліку та оподаткування витрат операційної діяльності торговельного підприємства

№ пор.	Нормативний документ	Основні положення
1.	Податковий кодекс України № 2755-VI від 2.12.2010 р. (зі змінами від 01.03.2019)	Визначає перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.
2.	Господарський кодекс України 16.01.2003р. № 436-IV.(зі змінами від 07.02.2019)	В даному кодексі передбачено основні засади господарської діяльності, суб'єкти господарювання, майнова основа господарювання, господарські зобов'язання, відповідальність за правопорушення у сфері господарювання, особливості правового регулювання в окремих галузях господарювання, зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання.
3.	Закон України „Про захист прав споживачів № 1023 -XII від 02.05.1991р.(зі змінами 01.01.2019)	Цей Закон регулює відносини між споживачами товарів, робіт і послуг та виробниками і продавцями товарів, виконавцями робіт і надавачами послуг різних форм власності, встановлює права споживачів, а також визначає механізм їх захисту та основи реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів

4.	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996- XII від 16.07.1999 р. (зі змінами від 16.11.2018)	В законі подано перелік основних звітностей підприємств різних форм власності; визначено порядок та правила ведення бухгалтерського обліку на підприємствах; основні норми та нормативи тощо.
5.	Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” № 959-XII від 16.04.1991р. (зі змінами від 07.02.2019)	Надає підприємству право самостійно визначати форму розрахунків по зовнішньоекономічних операціях вільно обирати банківсько-кредитні установи, які будуть вести їх валютні рахунки та розрахунки з іноземними суб'єктами господарської діяльності [6].
6.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрата” №318 від 31.12.1999 р.	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності [8].
7.	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» №246 від 20.10.1999(зі змінами від 01.01.2015)	Визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності. Норми застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності (крім бюджетних установ).
8.	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань №879 від 2.09.2014р.	Визначає порядок здійснення інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів
9.	Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку №88 від 24.05.1995р. (зі змінами 2018р.)	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської та іншої звітності

Додаток В

Порівняння підходів до обліку «витрат» за МСФЗ, П(С)БО, ПКУ

МСФЗ	П(С)БО	ПКУ
Визначення терміну		
1	2	3
<p>Витрати – це зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі відтоку або зменшення активів або збільшення зобов'язань, які ведуть до зменшення капіталу, не пов'язаних з його розподілом між учасниками акціонерного капіталу</p>	<p>Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу.</p>	<p>Витрати - це сума будь-яких витрат платника податку у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах, здійснюваних для провадження господарської діяльності платника податку, в результаті яких відбувається зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, унаслідок чого відбувається зменшення власного капіталу (крім змін капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власником).</p>
Класифікація та групування витрат		

МСФЗ виходить із існування загальноприйнятої практики розмежування звітності статей витрат, які виникають в процесі звичайної діяльності організації за статтями витрат, які не пов'язані із звичайною діяльністю.	Витрати класифікуються залежно від виду діяльності, від якого вони виникли, по економічним елементам та статтям витрат. Виділяють також прямі та не прямі витрати, змінні й постійні, поточні витрати, витрати минулих і майбутніх періодів й надзвичайні витрати.	Витрати класифікуються залежно від видів діяльності. (138.1.1. Витрати операційної та інших видів діяльності) та по економічним елементам (прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, амортизація, загальновиробничі витрати, витрати на придбання послуг).
Елементи витрати		
МСФЗ встановлена класифікація: за характером витрат (амортизація, матеріальні витрати, виплати працівникам, інші витрати) За функціями витрат: собівартість реалізації, витрати на збут, адміністративні витрати, інші витрати.	1) собівартість реалізованої товарної продукції; 2) адміністративні витрати; 3) витрати на збут; 4) інші операційні витрати; 5) фінансові витрати; 6) витрати від участі в капіталі; 7) інші витрати; 8) витрати з податку на прибуток.	1) витрати операційної діяльності -собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг; -витрати банківських установ. 2) інші витрати -загальновиробничі витрати ; - адміністративні витрати; - витрати на збут; - інші операційні витрати; - фінансові витрати; - інші витрати звичайної діяльності - інші витрати господарської діяльності
Визнання витрат		
За МСФЗ витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій	Витрати визнаються у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди	Відповідно до норм Податкового кодексу, витрати, що формують собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг визнаються витратами того звітного періоду, в якому визнано доходи від реалізації товарів, робіт, послуг.
Оцінка витрат		
У МСФЗ відсутні спеціально викладені в окремому стандарті правила відносно оцінки витрат, але в деяких стандартах містяться положення, що визначають	У П(С)БО відсутні спеціальні, викладені у окремому взятому стандарті правила відносно оцінки витрат організації, але стандарти указують на деякі особливості оцінки витрат	138.2 витрати, які враховуються для визнання об'єкта оподаткування, визнаються на підставі первинних документів, що підтверджують здійснення платником податку витрат,

оцінку відповідних витрат, що визнаються в Звіті про прибутки та збитки	при здійсненні операцій з активами, зобов'язаннями та капіталом	обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку
---	---	---

Додаток Д

Огляд спеціальної літератури за темою дослідження

№ п/п	Джерело	Короткий зміст	Використання в роботі
1	2	3	4
1.	Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підручник/ Р.Ф. Бруханський -Тернопіль: ТНЕУ,2016.-480с.	В підручнику на основі законодавчих та нормативних актів викладені теоретичні основи бухгалтерського обліку, організація та методика ведення обліку активів, власного капіталу та зобов'язань підприємств.	Використано при розгляді організації та методиці обліку витрат діяльності підприємства
2.	Давидюк Т.В.Бухгалтерський облік: навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. –Харків,	Досліджуються особливості організації бухгалтерського обліку у різних галузях народного господарства	Використано при розгляді особливостей організації обліку витрат та формування собівартості на торговельних підприємствах

	Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392с. — 968 с.		
3.	Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві/ навч. посіб./ Г.В. Блакита, І.О. Гладій, О.М. Дзюба К: «Центр учбової літератури», 2018.-288с.	У посібнику розкрито найважливіші питання обліку господарської діяльності підприємств торгівлі та ресторанного господарства.	Даний підручник використано під час дослідження організації та методики обліку реалізації товарів на торговельних підприємствах
4.	Сопко В. В. Інформаційні технології управлінського обліку: навч. посіб./ В.В. Сопко, Ю.П. Зима, Д.В. Головіна. - Київ : Київ. нац. Торг.-екон. ун-т, 2017 – 272с.	В посібнику розкритий порядок проектування управлінської звітності в умовах використання сучасних інформаційних технологій	Посібник використано під час розкриття напрямів удосконалення обліку витрат операційної діяльності в системі автоматизації
5.	Структурно-функціональний аналіз та моделювання розвитку економіки: монографія [Електронний ресурс]/ Галіцин В.К., Суслів О.П., Галіцин О.В., Самченко Н.К. – К.: КНЕУ, 2013.-377с.	У монографії висвітлено концепцію, теоретичні засади, принципи, методи та моделі структурно-функціонального аналізу, прогнозування та оцінювання ефективності розвитку економіки в розрізі її відтворювальної структури.	Використано під час розкриття організаційно-інформаційної моделі аналізу основної діяльності досліджуваного підприємства.
6.	Івахненко С.В. Інформаційні технології 2	Питання методології обліку в умовах автоматизованої 3	Розглядається при дослідженні обліку 4
	в організації бухгалтерського обліку та аудиту. Навчальний посібник. К: Знання-Прес, 2013. – 349 с.	обробки інформації, проведення аудиту фінансових результатів, здійснення економічного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій.	витрат операційної діяльності в умовах застосування сучасних інформаційних технологій в розділі 2.
7.	Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навчальний посібник / Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 418с.	Представлено детальну характеристику організаційних основ товарних операцій, розглянуто у повному обсязі особливості обліку як системи та окремих її складових.	Розглянуто порядок ведення та відображення в обліку витрат на підприємствах торгівлі.
8.	Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.	Підручник присвячено розробці теорії та методології управлінського обліку в умовах розвитку ринкових відносин.	Використано під час оцінки облікового відображення господарських операцій досліджуваного підприємства
9.	Дідик А.М. Класифікація витрат для цілей	У статті розкрито найважливіші питання	Стаття використана під час розкриття

	управлінського та бухгалтерського обліків/ А.М. Дідик, С.Б. Гнатів // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". -2017. -№ 594. -С.219-228	класифікації та оцінки витрат для цілей управлінського та фінансового обліку.	економічної сутності та класифікації витрат торговельного підприємства.
10.	Павлюк І. Проблеми бухгалтерського обліку реалізації товарів що обліковуються за продажними цінами, податкових зобов'язань з ПДВ і шляхи їх вирішення // Бухгалтерський облік і аудит. №1 – 2015. – С.41-54	В статті автор обґрунтував доцільність використання спрощеного варіанту відображення в обліку податкових зобов'язань з ПДВ. Запропонований альтернативний варіант відображення в обліку податкових зобов'язань з ПДВ від сум незбалансованих авансованих платежів покупців і замовників, розрахунків з бюджетом з ПДВ є доцільним для здійснення як бухгалтерського так і податкового контролю за правильністю цих розрахунків.	Дану статтю використано під час вдосконалення податкового обліку реалізації товарів.
11.	Мехеда Н.Г. Бюджетування як інструмент управління витратами підприємства [Електронний ресурс] / Н.Г. Мехеда, Т. Жигліна // Матеріали конференції «Дни науки – 2013» / Електронний ресурс / Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_DN_2013/Economics/10_133051.doc.htm	У статті наведена модель бюджетування як інструмент управління витратами підприємства.	Використано під час оцінки дослідження напрямків удосконалення обліку підприємства.
12.	Фоміна О. Управлінський облік у торгівлі: монографія / О.В. Фоміна.-Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016.- 468с.	У монографії висвітлені актуальні проблеми теорії, методології та практики управлінського обліку на підприємствах торгівлі, а також основні тенденції розвитку управлінського обліку	За допомогою статті в роботі обґрунтовано доцільність деталізації облікової інформації в частині відкриття додаткових аналітичних рахунків.
13.	Фоміна О. Обліковий аспект визначення сутності процесу продажу // Вісник КНТЕУ.- 2016. - №1. – С.116-121.	В статті запропоновано визначення процесу продажу, який поєднує економічні та юридичні сторони в момент продажу.	Статтю використано під час розгляду сутності процесу продажу та вдосконалення теоретичних аспектів з обліку реалізації товарів.

14	Фінансовий облік: підручник / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь – 4-те вид. – Тернопіль : ТНЕУ, 2017. -451с.	В підручнику описані форми та порядок складання фінансової звітності, умови переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності.	Використано під час розкриття методики фінансового обліку витрат операційної діяльності торговельного підприємства.
----	--	---	--

Додаток Ж

ПП «НІКОН»

07.01.2018р.

м.Київ

НАКАЗ №1

«ПРО ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ»

Для виконання Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року 996-ХІІ (далі Закон про бухгалтерський облік), Податкового Кодексу України, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України з метою забезпечення єдиної облікової політики й надання достовірної фінансової звітності.

НАКАЗУЮ:

Здійснити організаційні заходи щодо ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності.

Розділ 1. Організація роботи облікового апарату

1. Організація роботи бухгалтерії.

1.1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією підприємства, яку очолює головний бухгалтер.

1.1.1. Головний бухгалтер підприємства може мати заступника (заступників), їх кількість визначається штатним розкладом підприємства.

1.1.2. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розкладом і затверджується окремим наказом керівника підприємства.

2. Права та обов'язки головного бухгалтера і посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом про бухгалтерський облік, цим наказом та затвердженими посадовими інструкціями.

2.1. Відповідно до пункту 7 статті 8 Закону про бухгалтерський облік, головний бухгалтер підприємства:

2.1.1. Забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання та подання у встановлені строки фінансової звітності та приміток до неї.

2.1.2. Організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.

2.1.3. Приймає участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з відшкодуванням втрат від недостачі, крадіжок і псування активів підприємства.

2.1.4. Розробляє та забезпечує дотримання єдиних організаційних та методичних засад ведення бухгалтерського обліку всіма структурними підрозділами підприємства,

Продовження додатку Ж

2.1.5. Забезпечує контроль за своєчасним і правильним оформленням первинних документів та складання зведених облікових документів,

2.1.6. Контролює наявність у первинних документах усіх реквізитів, встановлених нормативними документами, а також підписів осіб, відповідальних за їх виконання.

2.1.7. Систематизує інформацію, що міститься в первинних документах, на рахунках бухгалтерського обліку, в регістрах синтетичного та аналітичного обліку, методом подвійного запису.

2.2. Розпорядження головного бухгалтера, які стосуються організації та здійснення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими до виконання усіма структурними підрозділами і працівниками підприємства.

2.2.1. Головний бухгалтер наділяється правом другого підпису, який він проставляє на первинних бухгалтерських документах, регістрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах.

2.3. Головний бухгалтер несе особисту відповідальність перед керівником підприємства.

2.3.1. За відсутності головного бухгалтера обов'язки та відповідальність покладаються на його першого заступника.

У разі відсутності з поважних причин головного бухгалтера і його першого заступника — на іншого працівника бухгалтерії, згідно з окремим письмовим розпорядженням керівника підприємства,

2.3.2. Відповідальність інших працівників бухгалтерії регулюються посадовими інструкціями, які затверджуються керівником підприємства.

3. Затвердити перелік посадових осіб, які складають фінансову звітність та примітки до неї згідно з вимогами Закону про бухгалтерський облік, національних стандартів (положень) бухгалтерського обліку, звітності з обліку податків та платежів.

3.1. Зобов'язати посадових осіб підписувати відповідні звіти підприємства.

3.2. Покласти відповідальність за якість підготовки та своєчасність подання такої звітності.

4. Загальну відповідальність за ведення податкового обліку покласти на заступника головного бухгалтера.

Закріпити за окремими працівниками бухгалтерії конкретні ланки обліку:

4.1. Виписування податкових накладних, ведення книг обліку продаж та придбання доручити бухгалтеру.

4.2. Ведення підрахунку валових доходів та валових витрат покласти на бухгалтера. Облік валових доходів та валових витрат здійснювати за окремими розрахунками у форматі діючої звітності про прибуток підприємства.

Розділ 2. Методика обліку

2. Використовувати на підприємстві наступну методику бухгалтерського обліку:

2.1. До основних засобів відносити матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або одного

Продовження додатку Ж операційного циклу, якщо він довший за рік), первісна вартість яких більша за 500 грн.

2.1.1. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів вважати об'єкт основних засобів.

2.1.2. Фактичні витрати, пов'язані з поточним ремонтом основних засобів, включати до складу витрат підприємства.

2.2. Класифікувати основні засоби відповідно до ст 5 П(С)БО 7 за такими групами:

- земельні ділянки;
- капітальні витрати на поліпшення земель;
- будинки та споруди рослинництво;
- машини та обладнання рослинництво;
- транспортні засоби;
- інструменти, прилади та інвентар;
- багаторічні, насадження;
- інші основні засоби,

2.2.1. Використовувати при нарахуванні амортизації основних засобів наступні методи, обрані і затверджені економічною службами підприємства:

- виробничий метод — для виробничого обладнання і транспортних засобів, що використовуються для забезпечення виробництва матеріалами;
- прямолінійний метод - для інших груп основних засобів,

2.2.2. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не встановлювати та з метою нарахування амортизації прийняти рівною нулю.

2.3. Вести нарахування зносу відповідно до Податкового кодексу.

2.4. Встановити строки використання нематеріальних активів за групами відповідно до класифікації (ст. 5 П(С)БО 8):

- права користування майном (право користування будівлею, право на оренду помешкань) - 5 років;
- права на знаки для товарів, послуг - 10 років;
- права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, моделі, промислові зразки) - 5 років;
- авторські та суміжні права (програмне забезпечення, бази даних) – 2 роки;

2.4.1. Встановити для нематеріальних активів прямолінійний метод нарахування амортизації.

2.4.2. Прийняти ліквідаційну вартість нематеріальних активів для цілей амортизації рівною нулю.

2.4.3. Здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок.

2.5. Встановити вартісну межу належності матеріальних активів до інших матеріальних активів до 500 грн.

2.5.1. Амортизацію таких активів нараховують у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50% вартості, яка амортизується, та решти 50% вартості, яка амортизується, у місяці їх вибуття з активів (списання з балансу) внаслідок невідповідності критеріям визнання активом.

Продовження додатку Ж

2.5.2. Матеріальні активи, що використовуються не більше одного року, відносити до малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП).

2.6. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів, термін корисного використання яких більше одного року, зараховувати предмети, вартісна оцінка яких не перевищує 1000 грн.

2.7. Визнання та первісну оцінку запасів (матеріалів, сировини, палива, комплектуючих виробів, товарів) здійснювати в залежності від шляхів надходження запасів на підприємство: придбані за плату, виготовлені власними силами, внесені до статутного капіталу, отримані безоплатно, придбані в результаті обміну на подібні та неподібні активи згідно з П(С)БО 9 «Запаси».

2.7.1. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати найменування запасів.

2.7.2. Організувати аналітичний облік руху запасів таким чином за підрозділами:

- у бухгалтерії-у кількісно-сумовому вираженні;
- на складах - у кількісному вираженні.

2.7.3. Застосовувати постійну систему оцінки запасів.

2.7.4. Оцінку незавершеного виробництва здійснювати за нормативними витратами.

2.7.5. Оцінку готової продукції протягом року здійснювати за плановою собівартістю, яку в кінці року поводити до фактичної собівартості.

2.7.6. Оцінку запасів при вибутті здійснювати за методом ФІФО.

2.7.7. При складанні балансу здійснювати оцінку запасів та відобразити в бухгалтерському обліку і звітності за меншою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

2.7.8. Транспортно-заготівельні витрати, які входять до первісної вартості запасів, придбаних у постачальників, безпосередньо включати до собівартості запасів; інші витрати, що входять до первісної вартості запасів, придбаних у постачальників, щомісяця відносити на вартість придбаних запасів.

2.8. Оцінку ступеня завершеності операцій з надання послуг здійснювати шляхом вивчення виконаних робіт, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відобразити у звітному періоді після оформлення акту виконаних робіт (наданих послуг), застосовувати спосіб вивчення виконання робіт, за винятком випадків, коли дохід від надання послуг не може бути достовірно визначений.

2.9. Використовувати для узагальнення інформації про витрати підприємства рахунки класу 9 «Витрати виробництва».

2.9.1. Затвердити перелік, склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Собівартість формувати у відповідності п.п. 10-26 П(С)БО 16. До виробничої собівартості включати:

- прямі витрати (матеріальні, на оплату праці та інші);
- змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

2.9.2. Затвердити перелік і склад, порядок розподілу змінних та постійних загальновиробничих витрат.

Продовження додатку Ж

Аналітичний облік загальновиробничих витрат вести відповідно п. 16 П(с)БО 16 за такими статтями:

16.1. Змінні:

- витрати па поточний ремонт засобів;
- витрати на утримання і експлуатацію;
- витрати на охорону праці;
- витрати на відшкодування технологій;
- знос МШП.;
- комунальні послуги;
- витрати на відрядження персоналу;
- вартість послуг сторонніх організацій;
- інші витрати,

16.2. Постійні:

- амортизація основних засобів;
- амортизація нематеріальних активів;
- витрати на оплату праці управління;
- відрахування на соціальні заходи апарату управління;
- витрати на опалення та освітлення;
- інші витрати.

2.10. Встановити нормативний метод обліку витрат на виробництво та фактичної калькуляції собівартості продукції.

2.11. Здійснювати класифікацію дебіторської заборгованості шляхом групування за термінами її погашення.

2.11.1. Встановити періодичність спостереження для визначення коефіцієнта – 6 місяців.

2.11.2. Визнавати поточну дебіторську заборгованість безнадійною тільки у разі повної впевненості у її неповерненні боржником: за якою минув термін позовної давності; заборгованість визнано безнадійною спеціально комісією; у випадку отримання рішень суду про ліквідацію підприємства-дебітора; недостатності його коштів для погашення заборгованості.

2.11.3. Списання безнадійної дебіторської та кредиторської заборгованості здійснювати тільки за розпорядженням керівника.

2.12. Затвердити перелік створюваних на підприємстві резервів (фондів).

2.13. Резерв сумнівних боргів не нараховувати.

2.14. Резерви майбутніх витрат і платежів не створювати.

2.15. На підприємстві застосовуються форми та система оплати праці згідно з умовами, передбаченими колективним договором.

Розділ 3. Організаційно-технічні аспекти

1. Форма обліку.

Для реєстрації фактів господарського життя та відображення їх в обліку застосовувати журнально-ордерну форму обліку. Відповідальність за рівень відповідності реєстрів обліку, порядку та способу реєстрації та узагальнення

Продовження додатку Ж
інформації вимогам законодавства покласти на головного бухгалтера підприємства.

2. Затвердити перелік посадових осіб, які наділяються правом дозволу на проведення господарських операцій. Зразки підписів відповідних осіб за переліком затвердити окремим наказом керівника і довести до відповідних структурних підрозділів.

2.1. Відповідних осіб наділити правами і покласти на них відповідальність за відповідність проведених операцій чинному законодавству та статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями.

3. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно-матеріальні активи. Зразки підписів відповідних посадових осіб згідно з переліком затвердити окремим наказом керівника та довести до відповідних структурних підрозділів.

3.1. Відповідних осіб наділити правами покласти на них всю повноту відповідальності за відповідність здійснення операцій законодавчим актам і статуту підприємства, згідно з посадовими інструкціями та чинними законодавчими актами України.

4. Затвердити правила та графік документообігу.

5. Відповідальність за приймання документації на тимчасове зберігання до архіву підприємства, за зберігання документації в архіві та здачу відповідної документації до державного архіву покласти на заступника головного бухгалтера.

Видачу документації у тимчасове користування посадовим особам підприємства здійснювати за письмовим дозволом головного бухгалтера підприємства. Особам, які не є працівниками підприємства - з письмового розпорядження керівника підприємства.

6. Відповідальність за допущення несанкціонованого доступу до облікової інформації покласти на головного бухгалтера підприємства.

7. Затвердити перелік первинних документів, які застосовуються підприємством у практичній діяльності та офіційно затверджені відповідними державними органами.

7.1. Затвердити форми первинних облікових документів (зведених первинних документів), які застосовуються підприємством у практичній діяльності, але не затверджені відповідними державними органами. Графік документообороту повинен містити всі документи, в тому числі розроблені та застосовувані підприємством.

7.2. Для ведення обліку руху бланків суворого обліку, видачі (здачі невикористаних) бланків відповідним посадовим особам, приймання звітності за виданими бланками суворого обліку та їх передачі на постійне зберігання до архіву підприємства призначається бухгалтер.

7.2.1. Затвердити перелік посадових осіб, які використовують бланки суворого обліку у своїй роботі.

7.2.2. Затвердити право підпису довіреностей на отримання товарно-матеріальних актів, укладання угод:

Продовження додатку Ж

- директор - перший підпис;
- головний бухгалтер - другий підпис;
- заступник головного бухгалтера - другий підпис,

7.3. Встановити місце зберігання (архів підприємства) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виготовлених на всіх видах носіїв інформації (дискети, компакт-диски). Доступ сторонніх осіб до такого приміщення (архіву) без спеціального на те дозволу заборонити.

8. Затвердити систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності та контролю господарських операцій.

9. Затвердити наступні строки видачі готівки, норми витрат і терміни звітності за окремими операціями.

9.1. Встановити дні видачі готівки з каси підприємства: заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат 2-го та 17-го числа місяця.

9.2. Встановити норму представницьких витрат у розмірі: 5% від чистого доходу від реалізації продукції.

9.3. Застосовувати на підприємстві передбачені чинними нормативними актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, строки звітування за витрачання коштів тощо.

10. Відповідальність за організацію робіт з ведення обліку, зберігання та видачі трудових книжок і виконавчих листів покласти на інспектора кадрів.

11. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності проводити інвентаризацію майна і фінансових зобов'язань, відповідно до статті 10 Закону про бухгалтерський облік та інших нормативних документів.

11.1. Інвентаризацію активів і зобов'язань, під час якої перевіряються їх наявність, документальне підтвердження і стан та дається оцінка, визначається ефективність застосування окремих принципів, методів і процедур бухгалтерського обліку і розробляються пропозиції щодо зміни окремих параметрів облікової політики на наступний звітний період (рік), проводити перед складанням річної фінансової звітності підприємства, орієнтовно з 15.11. до 15.12, в обов'язковому порядку. Точний час і порядок її проведення, відповідальних осіб визначати окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства.

11.2. В усіх інших випадках об'єкти та періодичність проведення інвентаризації визначати на підставі чинного законодавства в міру необхідності керівником підприємства. Час та перелік інвентаризації об'єктів визначати окремим письмовим розпорядженням (наказом) керівника підприємства.

11.3. Для проведення інвентаризаційної роботи (планових та позапланових Інвентаризацій активів та зобов'язань), основних засобів, інших необоротних активів, МШП, інших нематеріальних активів тощо) затвердити постійно діючу інвентаризаційну комісію у складі:

- головного економіста - голова комісії;
- головного бухгалтера - заступник голови комісії;
- начальника відділу збуту - член комісії;
- начальника відділу кадрів - член комісії;
- менеджера зі збуту - член комісії.

11.3.1. Права, обов'язки та завдання, які покладаються на членів постійно діючої інвентаризаційної комісії, визначати згідно з Інструкцією з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних активів, грошових коштів і документів та. розрахунків, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69 (далі - Інструкція 69).

11.3.2. Додатково до занять, визначених Інструкцією 69, на постійно діючу інвентаризаційну комісію покласти завдання з: визначення ефективності застосовуваних на підприємстві принципів, методів і процедур облікової політики; проведення робіт щодо оцінки активів та зобов'язань; розробки та затвердження пропозицій щодо їх зміни на наступний звітний рік, проведення внутрішнього контролю на підприємстві.

11.3.3. Для проведення раптової інвентаризації касової підприємства створити комісію у складі: головного бухгалтера - голова комісії; бухгалтера — член комісії.

11.4. Інвентаризацію касової готівки підприємства проводити не рідше одного разу на місяць.

11.5. Затвердити розроблений на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (див. наказ Міністерства фінансів України № 291 від 21.12.99 р.) робочий план рахунків з використанням рахунків першого, другого і третього порядку.

12. Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

12.1. Контроль за виконанням конкретних пунктів наказу покласти на головного бухгалтера, бухгалтера, головного економіста та ін. осіб.

2.2. Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Керівник підприємства _____

(підпис)

З наказом ознайомлені: _____

(підпис)

Додаток 3

Характеристика документів з обліку витрат на придбання товарів

Документ	Застосування
1	2
Рахунок-фактура	Документ який виписує постачальник. Вказуються реквізити постачальника, отримувача, платника.
Товарно-транспортна накладна	Виписується при доставці товару автомобільним транспортом. Містить інформацію постачальника, покупця, перевізника, номер дорожнього листа, дані про товар, час завантаження і розвантаження.
Податкова накладна	Документ, який платник податку на додану вартість в Україні зобов'язаний надати покупцю (отримувачу) на його вимогу. Податкова накладна підписується уповноваженою платником особою та скріплюється печаткою.
Видаткова накладна	Виписується постачальником при відпуску товару самовивозом зі складу
Довіреність	Застосовується при відпуску товарів на складі постачальника. Бланк суворої звітності. Вказують назву підприємства, ідентифікаційний код, номер доручення, дату видачі, строк дії, прізвище довіреної особи, дані її паспорту, найменування цінностей, їх кількість. Підписи керівника і головного бухгалтера скріплені печаткою.
Приймальний акт	Приймальний акт складається матеріально-відповідальною особою на товари, які надійшли на підприємство. Реквізити акту: дата приймання, склад комісії, найменування постачальника, номер і дати транспортних документів, назва товару, кількість місць, маса брутто, ціна, кількість товару або маса, вартість
Прибуткова накладна	Складається матеріально-відповідальною особою на товари, які надійшли на підприємство
Накладна	Застосовується при внутрішньому переміщенні товарів на підприємстві
Сертифікат відповідності	Документ, який засвідчує, що продукція (товар) належним чином ідентифікована і відповідає вимогам чинних нормативних документів
Висновок санітарно-гігієнічної експертизи	Документ, який установлює критерії безпеки і шкідливості для людини небезпечних чинників харчового продукту (групи продуктів), продовольчої сировини, супутніх матеріалів.

Джерело: сформовано автором

ЗАРЕЄСТРОВАНО

Києво-Святошинського
райдержадміністрацією
Київської області

Реєстраційний номер 2535

від « 26.01. 2000 року.

Перший заступник Голови
райдержадміністрації

М.М.Чумак

СТАТУТ

Приватного підприємства

«Нікон»

ЗАРЕЄСТРОВАНО В ДПІ
У К-СВЯТОШИНЬСЬКОМУ РН-І
№ 504 ВІД 8 лютого 2000р

*Зареєстровано
в Києво-Святошинському
райдержадміністрації
№ 2516
від 26.01.2000р.*

ЗАРЕЄСТРОВАНО В ДПІ
У К-СВЯТОШИНЬСЬКОМУ РН-І
№ 504 ВІД 8 лютого 2000р

2000 рік.

*Підприємство отримало
одноразовий розрахунок
в сумі 200000,00 в
ДПІ «Київська область» - Вишнівська
райдержадміністрація
14.02.2000*

СТАТТЯ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

1.1. **Приватне підприємство «Нікон»** (надалі - Підприємство), засноване громадянином України **Ласкіним Сергієм Миколайовичем** (надалі - Засновник), на основі його приватної власності.

1.2. Підприємство є юридичною особою, здійснює свою діяльність з відповідністю до Конституції України, керуючись Законами України "Про підприємства в Україні", "Про власність", "Про підприємництво" та іншими законодавчими актами, рішеннями Засновника, цим Статутом.

1.3. Підприємство має відокремлене майно, може від свого імені набувати майнових та особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем в суді, арбітражі або в третейському суді.

1.4. Підприємство має круглу печатку зі своїм найменуванням, штампи, фірмовий бланк, товарний знак та інші необхідні реквізити, розрахунковий, валютний та інші рахунки в установах банків України і за кордоном, а також за місцезнаходженням своїх філій і представництв.

1.5. Назва Підприємства:

- повна назва - Приватне підприємство «Нікон»;
- скорочена - ПП "Нікон".

1.6. Місцезнаходження Підприємства : Україна, Київська область, Києво-Святошинський район, 08105, с.Горенка, вул.Пушкіна, 13 .

СТАТТЯ 2. МЕТА І ПРЕДМЕТ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.

2.1. Метою діяльності Підприємства є одержання прибутку, а також реалізація Засновником своїх соціально-економічних інтересів, шляхом реалізації на ринку України та ринках інших країн продукції і товарів, виробництва, виконання робіт та надання послуг.

2.2. Предметом діяльності Підприємства є:

2.2.1. **Оптова та роздрібна торгівля продовольчими товарами:**

- 1) сільськогосподарською продукцією та сировиною,
- 2) фруктами та овочами, продукцією рослинництва,
- 3) м'ясом та м'ясними продуктами,
- 4) молоком та молочними продуктами, яйцями, олією та жирами, а також їх похідними,
- 5) хлібом, хлібо-булочними виробами, макаронними виробами тощо,
- 6) соками, напоями, в тому числі алкогольними, горілчаними і тютюновими виробами,
- 7) цукром, шоколадними та кондитерськими виробами, кавою, чаєм, какао та прянощами,
- 8) рибою, морепродуктами і моллюсками,
- 9) напівфабрикатами, консервами, кулінарними виробами, харчовими добавками, продуктами швидкого заморожування, іншими видами продовольчих товарів.

2.2.2. **Оптова та роздрібна торгівля непродовольчими споживчими товарами:**

- 1) одягом і взуттям, текстильними та шкіряними товарами, в тому числі галантерейними виробами;
- 2) електропобутовими товарами і приладами, радіотелевізійними товарами ;
- 3) господарськими товарами , фарбами, виробами з кераміки, скла, заліза, пластмас, дерева ;
- 4) парфумерними та косметичними товарами ;
- 5) фармацевтичними товарами, в тому числі лікарськими засобами, медичними інструментами та устаткуванням, медичними й ортопедичними виробами, окулярами, лінзами, скельцями тощо.

2.2.3. **Оптова та роздрібна торгівля різними споживчими товарами:**

- 1) книгами, газетами, картонно- паперовими товарами, канцелярськими товарами,
- 2) програмним забезпеченням та пристроями для зняття інформації з каналів зв'язку, годинниками, ювелірними виробами, фотографічною, оптичною і точною технікою,
- 3) спортивними товарами, риболовними снастями, туристським інвентарем, човнами та велосипедами, іграми та іграшками, сувенірами, кустарними виробами і виробами релігійного призначення, товарами народних промислів,
- 4) антикваріатом, уживаними та іншими товарами.

2.2.4. **Діяльність пов'язана з автотранспортними засобами:**

- 1) оптова та роздрібна торгівля новими й уживаними автомобілями та іншими транспортними засобами, автомобільними деталями та належностями, іншими автотоварами, паливно-мастильними матеріалами;
- 2) посередницька діяльність у сфері оптової і роздрібно торгівлі автомобілями та іншими транспортними засобами ;

Характеристика витрат за елементами торговельного підприємства

Витрати діяльності	Статті витрат
<p>1. Матеріальні витрати (рах. 80)</p>	<p>Рахунок 80 «Матеріальні витрати» призначено для узагальнення інформації про матеріальні витрати за звітний період. Рахунок 80 «Матеріальні витрати» має такі субрахунки: 801 «Витрати сировини й матеріалів» 802 «Витрати купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів» 803 «Витрати палива й енергії» 804 «Витрати тари й тарних матеріалів» 805 «Витрати будівельних матеріалів» 806 «Витрати запасних частин» 807 «Витрати матеріалів сільськогосподарського призначення» 808 «Витрати товарів» 809 «Інші матеріальні витрати»</p>
<p>2. Витрати на оплату праці (рах. 81)</p>	<p>Рахунок 81 «Витрати на оплату праці» призначено для узагальнення інформації про витрати на оплату праці за звітний період. Рахунок 81 «Витрати на оплату праці» має такі субрахунки: 811 «Виплати за окладами й тарифами» 812 «Премії та заохочення» 813 «Компенсаційні виплати» 814 «Оплата відпусток» 815 «Оплата іншого невідпрацьованого часу» 816 «Інші витрати на оплату праці»</p>
<p>3. Відрахування на соціальні заходи (рах. 82)</p>	<p>Рахунок 82 «Відрахування на соціальні заходи» призначено для узагальнення інформації про витрати та відрахування на соціальні заходи. Рахунок 82 «Відрахування на соціальні заходи» має такі субрахунки: 821 «Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» 822 Виключено 823 Виключено 824 «Відрахування на індивідуальне страхування»</p>
<p>4. Амортизаційні відрахування (рах. 83)</p>	<p>Рахунок 83 «Амортизація» призначено для узагальнення інформації про суму нарахованої амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів. Рахунок 83 «Амортизація» має такі субрахунки: 831 «Амортизація основних засобів» 832 «Амортизація інших необоротних матеріальних активів» 833 «Амортизація нематеріальних активів»</p>
<p>5. Інші операційні витрати (рах. 84)</p>	<p>Рахунок 84 «Інші операційні витрати» призначено для обліку операційних витрат, що не відображаються на інших рахунках класу 8. Ці витрати є витратами звітного періоду, якщо не входять до складу виробничої собівартості продукції, робіт, послуг. Зокрема, до інших операційних витрат включається вартість робіт, послуг сторонніх підприємств, сума податків, зборів (обов'язкових платежів), податків на прибуток, втрати від курсових різниць, знецінення запасів, псування цінностей, списання та уцінки активів.</p>

За даними рис. Л.1 найприбутковішим роком за останні п'ять років був саме 2016 р. (сума чистого прибутку – 17,2 тис.грн), а найгіршим роком був 2014р. Підприємство було збитковим в той період, на які припадає початок воєнних дій та погіршення ситуації в економіці нашої країни загалом. Разом з тим, вже в 2016 році підприємство почало нарощувати свої активи, та підвищувати рентабельність.

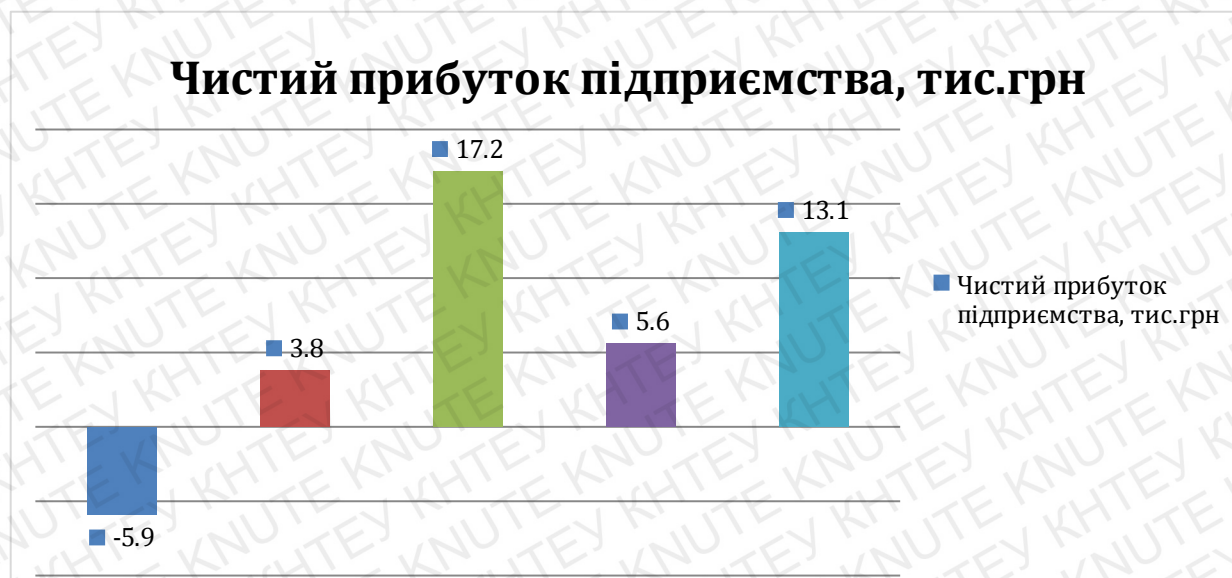

Рис. Л.1 Динаміка чистого прибутку ПП «Нікон» за 2014-2018 рр.

Підприємство здійснює оперативний, статистичний та бухгалтерський облік результатів своєї діяльності, а також подає звітність у встановленому порядку та обсязі до органів державної статистики, державної фіскальної служби та державних цільових фондів.

Організація бухгалтерського обліку на даному підприємстві регламентується наказом №3-0 “Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства”, який регламентує єдині (постійні) принципи, методи і процедури при відображенні поточних операцій в обліку і складанні фінансової звітності з урахуванням особливостей діяльності і технології обробки облікових даних в господарській діяльності підприємства.

Продовження додатку Л

В даному Наказі зазначено, що бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку і забезпечення відображення фактів здійснення всіх господарських операцій в первинних документах, зберігання й обробки документів, реєстрів і звітності протягом встановленого строку несе власник, який здійснює керівництво підприємством згідно з чинним законодавством і установчими документами.

Для того щоб надати оцінку фінансового стану діяльності досліджуваного підприємства, необхідно оцінити зміну основних економічних показників діяльності підприємства за останні роки (табл. Л.1).

З даних, наведених в табл. Л.1 бачимо, що загальна вартість майна ПП «Нікон» за останній аналізований рік збільшилась (на 43,4%). Це є позитивними змінами, оскільки збільшення активів свідчить про покращення економічного потенціалу підприємства, його ваги на ринку.

Така зміна в обсязі активів підприємства була зумовлена збільшенням оборотних активів а саме запасів. Збільшення даної статті балансу, свідчить про розширення господарської діяльності підприємства.

Аналізуючи довгострокові (необоротні) активи, найважливішим для оцінки фінансового стану є діагностика їх зростання, структурних зрушень та ефективності використання. Необоротні відсутні на підприємстві, ПП «Нікон» орендує як обладнання так і приміщення.

Продовження додатку Л

Таблиця Л.1

Динаміка основних економічних показників фінансово-господарської діяльності

ПП «Нікон» за 2014-2018 рр.

Показники	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1. Необоротні активи :	-	-	-	-	-
Основні засоби	-	-	-	-	-
2. Оборотні активи:	12,1	7,1	27,1	27,4	44,1
Запаси	8,6	5,9	19,2	25,0	36,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Грошові кошти та їх еквіваленти	3,1	0,8	7,5	2,0	7,6
Зареєстрований капітал	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3,9	0,1	17,3	22,9	36,0
Власний капітал	6,9	3,1	20,3	25,9	39,0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,2	-	-	1,5	5,1
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1,0	1,0	1,0	-	-
Поточні зобов'язання	5,2	4,0	6,8	1,5	5,1
Валюта балансу	12,1	7,1	27,1	27,4	44,1

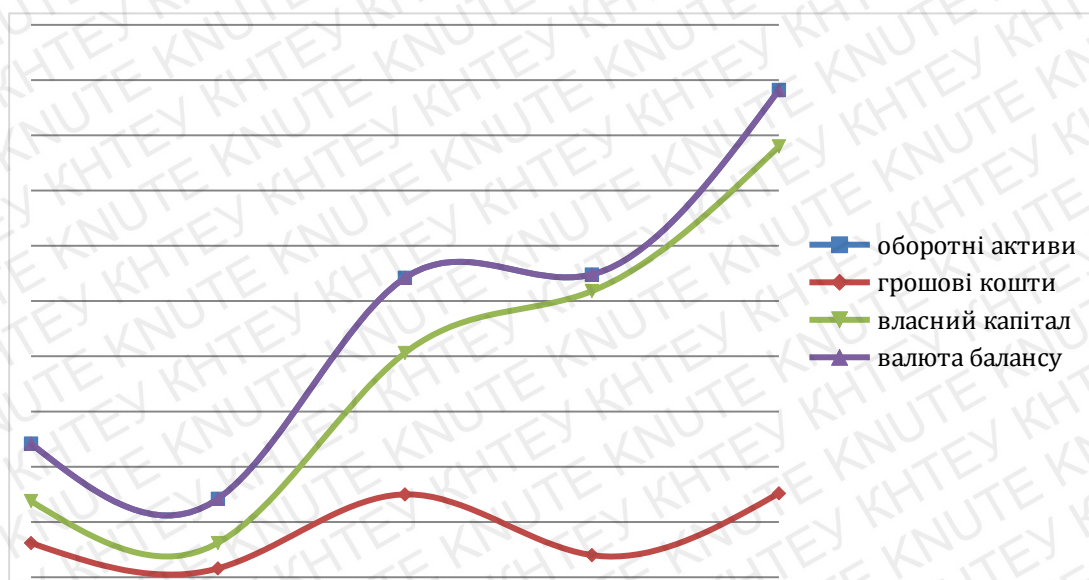

Рис. Л. 2 Динаміка активів та капіталу ПП «Нікон» за 2014-2018рр.

Аналізуючи динаміку активів ПП «Нікон», можна простежити різке зростання запасів, а саме товарних запасів підприємства за останні роки. Так, в 2014 році дана стаття активів складала – 8,6 тис.грн, а вже в 2018 році -25,0 тис.грн.

Найліквідніші активи (грошові кошти) також збільшилися за останні два роки, що свідчить про покращення структури активів, та покращення платоспроможності підприємства.

Що ж до джерел формування активів, необхідно відзначити, що оборотні активи фінансуються за рахунок власного оборотного капіталу і поточних зобов'язань підприємства.

Зареєстрований капітал товариства складає 3 тис.грн. За рахунок наявності непокритого збитку величина власного капіталу є незначною.

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Оцінюючи ліквідність підприємства, аналізується достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості.

Ліквідність підприємства в короткостроковому періоді визначається його можливостями покрити свої короткострокові зобов'язання. Під

Продовження додатку Л

короткостроковим періодом умовно розуміється строк до одного року, хоча іноді він також ототожнюється з операційним циклом

Аналіз ліквідності підприємства здійснюється за даними балансу, шляхом розрахунку таких показників: коефіцієнта покриття, коефіцієнта швидкої ліквідності, коефіцієнта абсолютної ліквідності та чистого оборотного капіталу. Розрахунки наведені в табл. Л.2.

Таблиця Л.2

Показники ліквідності ПП «Нікон» за 2014-2018 рр.

Показники	Норм. знач.	на 31.12.15	на 31.12.16	на 31.12.17	на 31.12.18
Коефіцієнт покриття	> 2	2,9	4,4	7,6	0,6
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7 – 1,0	34,04	47,7	44,4	39,6
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,25	94,3	90,07	88,5	84,3

Із даних таблиці 1.5 видно, що динаміка коефіцієнта покриття в 2018 році погіршилась – по-перше, його величина стала меншою за критичне значення 2,0, по-друге, у підприємства відчувається брак ресурсів, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань.

Негативна тенденція спостерігалась за коефіцієнтом швидкої ліквідності: ні на одну звітну дату його величина не відповідала оптимальному значенню 0,7 – 1,0, а була занадто малою, тобто платіжні можливості підприємства щодо сплати поточних зобов'язань навіть за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами обмежені.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності за аналізований період не відповідає оптимальним значенням. Це свідчить про те, що підприємство не вважало за потрібне створювати достатні високоліквідні активи з метою, у разі необхідності, негайного погашення частки поточних боргів

Продовження додатку Л

Досить важливого значення для роботи підприємств в умовах ринкової економіки набуває їх фінансова незалежність від зовнішніх позичкових джерел. Запас джерел власних коштів означає запас фінансової стійкості підприємства при тій умові, що його власні кошти перевищують запозичені. ПП «Нікон» є фінансово стійким та фінансово не залежним від зовнішніх джерел фінансування.

Підсумовуючи проведені дослідження, варто зауважити, що в господарській діяльності ПП «Нікон» за 2014 – 2018 рр. відбулись позитивні зрушення у подоланні кредиторської і дебіторської заборгованості. Підприємство розширює свою діяльність та на підприємстві покращуються фінансово-господарські процеси.

Згідно

Управління статистики у м. Києво-Святошинському районі Київської області
Ідентифікаційний код 02383445
08132, Київська обл., м. Вишневе, вул. Перемоги, 10
Києво-Святошинський р-н.

**Додаток 1 до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"**

**ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
СУБ'ЄКТА МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Підприємство ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НИКОН»
Територія КИЄВО СВЯТОШИНСЬКОГО Р-ОНА
Організаційно-правова форма господарювання приватна
Орган державного управління _____
Вид економічної діяльності роздрібна торгівля

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ _____
за КОАТУУ _____
за КОПФГ _____
за КОДУ _____
за КВЕД _____

Коди		
2014	01	01
		30709749
		3222482401
		-
		-
		47.19.

Середня кількість працівників 4
Одиниця виміру : тис. грн.
Адреса, телефон Київська обл. с.Горенка вул.Пушкина 13 462-61-35

Форма N 1-м

Код за ДКУД 1801006

1. Баланс на 31 грудня 2013_р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		-	-
Незавершені капітальні інвестиції	020	-	-
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	-	-
первісна вартість	031	-	-
знос	032	()	()
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035	-	-
первісна вартість	036	-	-
накопичена амортизація	037	()	()
Довгострокові фінансові інвестиції	040	-	-
Інші необоротні активи	070	-	-
Усього за розділом I	080	-	-
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	-	-
Поточні біологічні активи	110	-	-
Готова продукція	130	6,5	8,6
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	-	-
первісна вартість	161	-	-
резерв сумнівних боргів	162	()	()
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	170	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	0,4	0,4
Поточні фінансові інвестиції	220	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	1,4	3,1
у тому числі в касі	231	-	-
в іноземній валюті	240	-	-
Інші оборотні активи	250	-	-
Усього за розділом II	260	8,3	12,1
III. Витрати майбутніх періодів	270	-	-
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	-	-
Баланс	280	8,3	12,1

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	3,0	3,0
Додатковий капітал	320	-	-
Резервний капітал	340	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	-2,0	3,9
Неоплачений капітал	360	(-)	(-)
Усього за розділом I	380	1,0	6,9
II. Забезпечення наступних витрат і цільове фінансування	430	-	-
III. Довгострокові зобов'язання	480	-	-
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	-	-
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	-	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	2,1	1,2
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з бюджетом	550	1,0	1,0
зі страхування	570	1,4	1,0
з оплати праці*	580	2,8	2,0
Інші поточні зобов'язання	610	-	-
Усього за розділом IV	620	7,3	5,2
V. Доходи майбутніх періодів	630	-	-
Баланс	640	8,3	12,1
* з рядка 580 графа 4 Прострочені зобов'язання з оплати праці	665	-	-

Код за ДКУД **Форма N 2-м**
1801007

2. ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ
за 2013 року

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	101,0	126,1
Непрямі подати та інші вирахування з доходу	020	(16,8)	(21,0)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (010-020)	030	84,2	105,1
Інші операційні доходи	040	-	-
Інші доходи	050	-	-
Разом чисті доходи (030 + 040 + 050)	070	84,2	105,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	080	(45,6)	(50,7)
Інші операційні витрати	090	24,9	(47,2)
у тому числі:	091	-	-
	092	(-)	(-)
Інші витрати	100	(19,6)	(9,7)
Разом витрати (080 + 090 + 100)	120	(90,1)	(107,6)
Фінансовий результат до оподаткування (070 - 120)	130	-5,9	-2,5
Податок на прибуток	140	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (130 - 140)	150	-5,9	-2,5
Забезпечення матеріального заохочення	160	-	-

Керівник

(підпис)

ЛАСКІН С М
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

ФРАНЦЕВА Т І
(ініціали, прізвище)

Додаток 1

до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

Опубліковано 0.11
 СТАТИСТИКА

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2018	01	01
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО НІКОН	за ЄДРПОУ	30709749		
Територія КИСЕВО-СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНА	за КОАТУУ	3222482401		
Організаційно-правова форма господарювання приватна	за КОПФГ	120		
Вид економічної діяльності Інші види роздрібною торгівлі	за КВЕД	47.19		
Середня кількість працівників осіб				3

Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком

Адреса, телефон Київська обл., с.Горенка вул. Пушкіна 13 462-61-35

1. Баланс
на 31 грудня 2017 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	-
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	25,0	36,1
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1135	0,4	0,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1136	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1155	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1165	2,0	7,6
Гроші та їх еквіваленти	1170	-	-
Витрати майбутніх періодів	1190	-	-
Інші оборотні активи	1195	27,4	44,1
Усього за розділом II	1195	27,4	44,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
	1200	-	-
с	1300	27,4	44,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22,9	36,0
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	25,9	39,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1,5	5,1
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	1,5	5,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700			
Баланс	1900	27,4	44,1

2. Звіт про фінансові результати
За 2017 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	485,5	183,3
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	485,5	183,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(268,5)	117,7
Інші операційні витрати	2180	(191,9)	(50,71)
Інші витрати	2270	(12,0)	(9,3)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(472,4)	(177,7)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	13,1	5,6
Податок на прибуток	2300	(-)	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	13,1	5,6

Керівник

Головний бухгалтер

ЛАСКІН СН

(ініціали, прізвище)

ФРАНЦЕВА ТІ

(ініціали, прізвище)

Додаток 1

до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

№ *Терешенко О.В.*
Директор

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2017	01	01
Підприємство <u>ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО НІКОН</u>	за ЄДРПОУ	30709749		
Територія <u>КИЄВО-СВЯТОШИНСЬКОГО РАЙОНА</u>	за КОАТУУ	3222482401		
Організаційно-правова форма господарювання <u>приватна</u>	за КОПФГ	120		
Вид економічної діяльності <u>Інші види роздрібно́ї торгівлі</u>	за КВЕД	47.19		
Середня кількість працівників осіб <u>3</u>				

Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком
Адреса, телефон Київська обл., сГоренка вул. Пушкіна 13 462-61-35

1. Баланс
на 31 грудня 2016 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
	1010	-	-
Основні засоби:			
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	-
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	19,2	25,0
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1135	0,4	0,4
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1136	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1155	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1165	7,5	2,0
Гроші та їх еквіваленти	1170	-	-
Витрати майбутніх періодів	1190	-	-
Інші оборотні активи	1195	27,1	27,4
Усього за розділом II	1195	27,1	27,4
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
	1200	-	-
Баланс	1300	27,1	27,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17,3	22,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20,3	25,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	-	1,5
	1620		
розрахунками з бюджетом	1621	1,0	-
у тому числі з податку на прибуток	1625	-	-
розрахунками зі страхування	1630	1,8	-
розрахунками з оплати праці	1635	4,0	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	6,8	1,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	27,1	27,4

2. Звіт про фінансові результати
За 2016 __ р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	183,3	160,0
Інші операційні доходи	2120	-	
Інші доходи	2240	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	183,3	160,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(117,7)	86,8
Інші операційні витрати	2180	(50,7)	(50,6)
Інші витрати	2270	(9,3)	(5,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(177,7)	(142,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	5,6	17,2
Податок на прибуток	2300	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	5,6	17,2

Керівник

Головний бухгалтер

ЛАСКІН СН
(ініціали, прізвище)
ФРАНЦЕВА ТІ
(ініціали, прізвище)

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку.
25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2016	01	01
ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО НІКОН	за ЄДРПОУ	30709749		
Територія КИСВО-СВЯТОШИНСКОГО РАЙОНА	за КОАТУУ	3222482401		
Організаційно-правова форма господарювання приватна	за КОПФГ	120		
Вид економічної діяльності Інші види роздрібно торгівлі	за КВЕД	47.19		
Середня кількість працівників осіб		3		

Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком.
Адреса, телефон Київська обл., сГоренка вул. Пушкіна 13 462-61-35

I. Баланс
на 31 грудня 2015_р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	-	-
первісна вартість	1011	-	-
знос	1012	(-)	(-)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	-
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	5,9	19,2
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	0,4	0,4
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	0,8	7,5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	7,1	27,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	7,1	27,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0,1	17,3
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3,1	20,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
	1620		
розрахунками з бюджетом		1,0	1,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,8
розрахунками з оплати праці	1630	2,0	4,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	4,0	6,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
Баланс	1900	7,1	27,1

2. Звіт про фінансові результати
За 2015 __ р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	160,0	97,6
Інші операційні доходи	2120	-	
Інші доходи	2240	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	160,0	97,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(86,8)	50,6
Інші операційні витрати	2180	(50,6)	(26,2)
Інші витрати	2270	(5,4)	(17,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(142,8)	(93,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	17,2	3,8
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	17,2	3,8

Керівник
Головний бухгалтер

(підпис)
(підпис)

ЛАСКІН
(ініціали, прізвище)
ФРАНЦЕВА
(ініціали, прізвище)

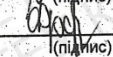
Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3,0	3,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3,9	0,1
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	6,9	3,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	1,2	-
розрахунками з бюджетом	1620	1,0	1,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1,0	1,0
розрахунками з оплати праці	1630	2,0	2,0
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	5,2	4,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	12,1	7,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2014

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	97,6	84,2
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	97,6	84,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(50,6)	(45,6)
Інші операційні витрати	2180	(26,2)	(24,9)
Інші витрати	2270	(17,0)	(19,6)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(93,8)	(90,1)
Фінансовий результат до оподаткування (2268 – 2285)	2290	3,8	(5,9)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	3,8	(5,9)

Керівник

(підпис)

(підпис)

Ласкін Сергій Миколайович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

Францева Тетяна Іванівна

(ініціали, прізвище)

Кореспонденція рахунків з обліку собівартості реалізованої товарної продукції ПП «Нікон»*

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1.	Товарно-транспортна накладна	Оприбутковано товарну продукцію на склад	28	631	282	631	1500
2.	Податкова накладна	Відображено ПДВ у складі податкового кредиту	641	631	641	631	300
3.	Наказ, бухгалтерська довідка	Нараховано торговельну націнку	282	285	282	285	900
4.	Звіти	Реалізовано частину товарної продукції	301	702	3011	702	1200
5.	Податкова накладна	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	702	641	702	641	200
6.	Бухгалтерська довідка	Списано методом «сторно» націнку на реалізовані товари	282	285	282	285	-450
7.	Реєстри обліку	Списано собівартість реалізованого товару	902	282	902	282	750
8.	Реєстри обліку	Списано фінансовий результат доходу від реалізації товарів	702	791	702	791	1000
9.	Реєстри обліку	Списано фінансовий результат собівартість від реалізації товарів	791	902	791	902	750

Таблиця М.2

Облік інших доходів і витрат операційної діяльності ПП «Нікон»*

№ по р.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Розрахунково-платіжна відомість	Відображено витрати поточного періоду у зв'язку з проведенням досліджень та розроб	96	685	961	685,	5000

Продовження додатку М
Продовж. таб. М.2

2.	Реєстри обліку	Витрати по сумнівних боргах: - сформовано резерв сумнівних боргів на заборгованість, яка є фінансовим активом;	96	37	962	371	1000
3.	Акт уцінки	Втрати від уцінки, нестач та втрат запасів: - відображено зменшення первинної або переоціненої вартості товарів (включено до витрат поточного періоду суму уцінки товарів); - списано на витрати поточного періоду нестачі товарів, якщо в момент виявлення такої нестачі винну особу не встановлено	96	28	96	281	600
4.	Реєстри обліку	Відображено у складі фінансових результатів сум інших витрат операційної діяльності	791	96	791	961	700

Джерело: розроблено автором на базі даних підприємства

Відомість аналітичного обліку операційних витрат

види витрат обліку 1	В дебет рахунків витрат з кредиту рахунків				РАЗОМ 6
	13	20	...	685	
	2	3	4	5	
I, Закупівля товарів					
Витрати на транспортування придбаних товарів:					
- транспортними організаціями				1615,47	1615,47
- власним транспортом	819,27	598,42		1998,03	5807,19
Витрати на доопрацювання товарів		54,76		119,34	268,7
<i>Разом в дебет рахунку 289</i>					7691,36
II, Організація та управління торговельною діяльністю					
Амортизація оборотних активів	40882,46				40882,46
Витрати на утримання будівель та споруд		1152,08		1876,55	6896,06
Витрати на поточний ремонт		1026,42		4872,66	6212,3
Оплата комунальних послуг				17217,93	17217,93
Витрати на санобробку приміщень				406,21	406,21
Витрати на спецодяг та уніформу					1195,4
Витрати на медогляд персоналу				440,95	440,95
Податки, збори, обов'язкові платежі					8293,33
Оплата праці управлінського персоналу					12529,74
Відрахування на соціальні заходи					5220,88
Витрати на оплату аудиторських послуг				2475	4475
Витрати на оплату послуг з оцінки майна, юридичних та нотаріальних послуг				1227,36	3227,36
Оплата банківських послуг				1318,47	5818,47
Оплата послуг зв'язку				496,35	4996,35
Витрати на канцприлади та оргтехніку		2983,47		1503,63	6175,39
Інші витрати		2480,07		9065,62	21095,61
<i>Разом в дебет рахунку 92</i>					150697,44
III С=стимулювання збуту витрат					
Витрати на оформлення вітрин		259,31		2316,15	3318,09

Витрати на світлову рекламу			2407,96	2407,96
Витрати на передпродажну підготовку товарів			93,41	169,83
Оплата праці торговельно-операційного персоналу				16267,22
Відрахування на соціальні заходи				6362,94
Витрати на пакування товарів		282,94	419,63	702,57
Разом в дебет рахунку 93				29228,61

Продовження додатку Н

Нестачі і втрати від псування та знецінення запасів				2645,45
Визнані штрафи, пеня, неустойка			389,24	864,15
Відрахування до резерву сумнівних боргів				3031,98
Інші операційні витрати обігу		3017,23	7378,09	19216,8
Разом в дебет рахунку 96				2758,38
ВСЬОГО ВИТРАТ ОБІГУ	4701,73	1854,7	6042,87	21062,21

Джерело: розроблено автором

Додаток О

Таблиця О.1

Кореспонденція рахунків з обліку собівартості реалізованих товарів

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1.	Товарно-транспортна накладна	Оприбутковано товарну продукцію на склад	28	631	282	631	1500
2.	Податкова накладна	Відображено ПДВ у складі податкового кредиту	641	631	641	631	300
3.	Наказ, бухгалтерськ а довідка	Нараховано торговельну націнку	282	285	282	285	900
4.	Звіти	Реалізовано частину товарної продукції	301	702	3011	702	1200
5.	Податкова накладна	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	702	641	702	641	200
6.	Бухгалтерськ а довідка	Списано методом «сторно» націнку на реалізовані товари	282	285	282	285	-450
7.	Реєстри обліку	Списано собівартість реалізованого товару	902	282	902	282	750
8.	Реєстри обліку	Списано фінансовий результат доходи від реалізації товарів	702	791	702	791	1000
9.	Реєстри обліку	Списано фінансовий результат собівартість від реалізації товарів	791	902	791	902	750
10	Реєстри обліку	Списано на фінансовий результат витрати на збут	791	93	791	93	100

Таблиця О.2

Відображення в обліку адміністративних витрат на ПП «Нікон»

№ пор.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Відомість нарахування амортизації, розрахунків і відомості накладні	Нарахована амортизація:					
		- основних засобів адміністративного призначення (столи, комп'ютери, іт.д.);	92	131	921	131	2400
		- нематеріальних активів адміністративного призначення (програмне забезпечення);	92	133	922	133	100
		- інших необоротних матеріальних активів	92	132	923	132	750
2.	Акт списання	Списано вартість виробничих запасів, МШП, використаних на адміністративні потреби (канцелярія)	92	20, 22	92	20, 221	250
3.	Видатковий касовий ордер	Витрати на службові відрядження адміністративних працівників	92	372	92	372	500
4.	Розрахунково-платіжна відомість	Віднесено на витрати суму витрат майбутніх періодів і визнану витратами звітного періоду	92	39	92	39	
5.	Платіжна відомість	Нараховано на заробітну плату адміністративному персоналу	92	661	92	661	16000

6.	Реєстри обліку	Утримання із зарплати адміністративних працівників суми ПДФО (18%)	92	65	92	651	2880
		-утримання із зарплати працівника сумми військового збору	92	65	92	652	240
7.	Реєстри обліку	Нарахована орендна плата за адміністративні приміщення на звітний період	92	631	92	631	1200
8.	Платіжне доручення	Нараховані платежі різним кредиторам за послуги	92	685	92	685	44000
9.	Платіжне доручення	Плата за послуги банку (розрахунково-касове обслуговування)	92	311	92	311	275
10	Розрахунково-платіжна відомість	Відображено послуги за проведений аудит	92	685	92	685	1500
			685	311	685	311	1500
11.	Реєстри обліку	Списані на фінансовий результат адміністративні витрати	791	92	791	92	73434

Таблиця О.3

Облік витрат на збут на ПП «Нікон»

№ по р.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Розрахунково-платіжна відомість	Нарахування заробітної плати продавцям, працівникам відділу збуту	93	661	931	6611	15000
2.	Реєстри обліку	Утримання із зарплати адміністративних працівників суми ПДФО (18%) -утримання із	93	65	93	651	2700

		зарплати працівника сумми військового збору	93	65	93	652	225
3.	Акт списання	Списана вартість пакувальних матеріалів	93	20	93	201	540
4.	Видатковий касовий ордер	Витрати на відрядження персоналу, пов'язаному зі збутом товарів (заключення договорів на реалізацію товарів)	93	372	93	372	1370
5.	Страховий поліс	Витрати із страхування ризиків транспортування товарів	93	685	93	6851	600
7.	Платіжна відомість	Витрати на рекламу товарної продукції	93	685	93	6851	28000
8.	Реєстри обліку	Списані на фінансовий результат витрати збуту	791	93	791	93	52134

Таблиця О.4

Облік інших доходів і витрат операційної діяльності ПП «Нікон»

№ по р.	Первинний документ	Зміст операції	Типова кореспонденція рахунків		Кореспонденція рахунків, яку застосовує підприємство		
			Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Розрахунково-платіжна відомість	Відображено витрати поточного періоду у зв'язку з проведенням досліджень та розробок	941	685, 13, 20 інші	941	685, 13, 20 інші	5000
2.	Реєстри обліку	Витрати по сумнівних боргах:	944	38	944	381	1000
		6.1) сформовано резерв сумнівних боргів на заборгованість, яка є фінансовим активом; 6.2) списана безнадійна заборгованість у разі недостатності суми нарахованого резерву	944	377	944	377	200

		сумнівних боргів					
3.	Акт уцінки	Втрати від уцінки, нестач та втрат запасів: 8.1) відображено зменшення первинної або переоціненої вартості товарів (включено до витрат поточного періоду суму уцінки товарів); 8.2) списано на витрати поточного періоду нестачі товарів, якщо в момент виявлення такої нестачі винну особу не встановлено	946	28	946	281	600
			947	28	947	281	500
4.	Реєстри обліку	Відображено у складі фінансових результатів сум інших витрат операційної діяльності	791	94	791	941	700

Порівняльна характеристика витрат по МСБО та П(С)БО

Ознака порівняння	МСБО	П(С)БО
Стандарт який регламентує	Єдиного спеціалізованого стандарту немає	П(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
Класифікація та групування витрат	МСБО виходять із існування загально-прийнятої практики розмежування в звітності статей витрат, які виникають в процесі звичайної діяльності та статтями витрат, які не пов'язані із звичайною діяльністю	Витрати класифікуються в залежності від виду діяльності, від якого вони виникли по економічним елементам і статтям витрат. А також виділяють прямі й непрямі витрати, змінні й постійні, одноелементні і комплексні, поточні витрати, витрати минулих і майбутніх періодів, продуктивні, не продуктивні й надзвичайні витрати
Визнання витрат	По МСБО витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат, що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій	Витрати визнаються у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу підприємства, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди
Оцінка витрат	У МСФЗ відсутні спеціально викладені в окремому стандарті правила відносно оцінки витрат організації, але в деяких стандарти, містяться положення, що визначають оцінку відповідних витрат, що визначаються і звіті про прибутки і збитки	У П(С)БО відсутні спеціальні, викладені в окремому зятому стандарті, правила відносно оцінки витрат організації, але стандарти указують на деякі особливості оцінки витрат

